

Európska
komisia

[ZIMA 2014 ▶ Č. 51]

panorama

inforegio

▶ Nová Komisia sa ujíma úradu

Regionálnu politiku EÚ bude
viest' Corina Crețuová

- ▶ Podpora politiky súdržnosti pre investície v súvislosti s energiou a zmenou klímy
- ▶ Čo ďalej v programe Interreg?
- ▶ Posilnenie administratívnej kapacity cez vzájomné učenie sa

Regionálnu
a mestskú
politiku

▶ **ÚVODNÍK** 3

Walter Deffaa, generálny riaditeľ
GR pre regionálnu a mestskú politiku

▶ **ROZHOVOR**

**POLITIKA SÚDRŽNOSTI MÔŽE NASMEROVAŤ
EURÓPU SPÄŤ NA SPRÁVNÚ CESTU** 4-7

Corina Crețuová, komisárka pre regionálnu politiku

▶ **TÉMA**

**POLITIKA SÚDRŽNOSTI, ZMENA KLÍMY
A ENERGETICKÁ BEZPEČNOSŤ** 8-11

▶ **HOJNÁ ÚČASŤ REGIONÁLNYCH
PARTNEROV NA PODUJATÍ
OPEN DAYS 2014** 12-15

▶ **ÚZEMNÁ SPOLUPRÁCA PODĽA
REFORMOVANEJ POLITIKY SÚDRŽNOSTI** 16-19

▶ **NAJNOVŠIE SPRÁVY V SKRATKE** 20-21

▶ **„EUROPE IN MY REGION“
PLAGÁT FOTOGRAFICKEJ SÚŤAŽE** 22-23

▶ **POSILŇOVANIE ADMINISTRATÍVNEJ
KAPACITY V OBLASTI RIADENIA EŠIF** 24-26

▶ **VIAČUROVNŇOVÉ RIADENIE:
VAN DEN BRANDEHO SPRÁVA** 27-29

▶ **EPFRV: HOSPODÁRSTVO
VIDIEKA A UDRŽATEĽNÉ ŽIVOTNÉ
PROSTREDIE V EURÓPE** 30-33

▶ **MESTSKÁ AGENDA EÚ – ĎALŠIE KROKY** 34-35

▶ **POSÚDENIE ÚČINNOSTI
POLITIKY SÚDRŽNOSTI** 36-37

▶ **MAPY** 38-39

Očakávaná dĺžka života v EÚ a USA

▶ **ITALIANSKE PREDSEDNÍCTVO RADY EÚ** 40-41

▶ **PROJEKTY** 42-43

Príklady projektov z Nemecka a projektov
európskej územnej spolupráce

▶ **PROGRAM** 44

Fotografie (strany):

Titulná strana: © Európska komisia
Strany 3, 4–5, 7, 14, 18, 20, 27, 29, 41: © Európska komisia
Strana 8: © Y. Le Gal – Médiathèque EDF
Strana 9: © Ecoplus
Strana 18: Ilustrácie © Shutterstock
Strana 20: © Projekt FIN EN
Strana 21: Adela Nistoraová, Ieva Viksneová, Kristina Griguleová
© Európska komisia
Strana 30: © Shutterstock
Strana 31: vľavo: Photoman29 © Shutterstock, vpravo: Iakov
Filimonov © Shutterstock
Strany 32–33: Auremar © Shutterstock
Strany 34–35: Slovinsko: Matej Kastelic © Shutterstock, Španielsko:
J2R © Shutterstock, Nemecko: Mezzotint © Shutterstock
Strana 40: © Gilda Carboneová
Strana 42: © Enertrag/Tom Baerwald
Strana 43: © B.NEW

Tento časopis sa tlačí v angličtine, francúzštine a nemčine na recyklovanom papieri.
Je dostupný v 22 jazykoch EÚ na adrese

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_sk.cfm

Obsah tohto vydania bol uzavretý v novembri 2014.

PRÁVNE UPOZORNENIE

Európska komisia ani žiadna osoba konajúca v jej mene nenesú zodpovednosť za možné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii ani za chyby, ktoré sa môžu objaviť napriek dôslednej príprave a kontrole. Obsah tejto publikácie nemusí nevyhnutne odrážať stanovisko alebo názory Európskej komisie.

ISSN 1725-826X

© Európska únia, 2014

Reprodukcia povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

Na použitie/reprodukcii materiálu tretích strán chráneného autorskými právami, ktorý je tak označený, je potrebné získať povolenie od vlastníka (vlastníkov) autorských práv.

▶ ÚVODNÍK

Walter Deffaa

Generálny riaditeľ GR pre
regionálnu a mestskú politiku,
Európska Komisia

V tomto vydaní časopisu *Panorama*, prvom od prevzatia úradu novou Komisiou, máme tú česť uvítať novú komisárku pre regionálnu politiku **Corinu Crețuovú**. Sme radi, že máme politického majstra s takými skúsenosťami vo fungovaní inštitúcií EÚ kombinovanými so znalosťou reality našich regiónov od tých najbohatších po najchudobnejšie.

Je to tiež čas na vyjadrenie našej vďačnosti komisárovi **Johannesovi Hahnovi**, ktorý v rámci svojho mandátu úspešne pracoval na opätovnom zadefinovaní politiky súdržnosti ako primárneho európskeho nástroja na zvyšovanie investícií do vytvárania pracovných miest, podpory malých a stredných podnikov, výskumu, inovácií a energetickej účinnosti. Zabezpečil, že plán nových programov na roky 2014–2020 sa bude v plnej miere podieľať na hlavných prioritách EÚ.

Zelená pre dohody o partnerstve

S radosťou môžeme oznámiť, že sa uzavrelo a schválilo všetkých 28 dohôd o partnerstve s členskými štátmi. Každá dohoda o partnerstve stanovuje národnú stratégiu optimálneho využívania európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) na nasledujúcich sedem rokov.

V roku 2015 budú operačné programy členských štátov, ktoré definujú regionálne investičné plány na programové obdobie 2014–2020, v plnom prúde. Schválenie mnohých z nich sa očakáva do konca roka. Zvyšné operačné programy by mali byť prijaté v prvej polovici roka 2015. Operačné

programy ovplyvnia veľký počet kľúčových priorít EÚ, ako je energetická bezpečnosť, opatrenia proti zmene klímy, digitálne hospodárstvo, rozvoj miest a podpora malých a stredných podnikov.

Ako sa dočítate v tomto vydaní časopisu *Panorama*, Komisia sa už aktívne zaoberá zlepšovaním administratívnej kapacity členských štátov v oblasti využívania EŠIF a správneho riadenia programov. Pomáhame rozširovať zručnosti svojich kolegov v členských štátoch prostredníctvom inovatívnych školení a prepájania odborníkov z jednotlivých krajín.

25. výročie programu Interreg

V tomto vydaní nájdete tiež programy Interreg, ktoré podporujú regióny a mestá z rôznych členských štátov EÚ v tom, aby spolupracovali a navzájom sa od seba učili prostredníctvom spoločných projektov a sietí. Európska územná spolupráca, všeobecne známa aj pod označením Interreg, ktorá na budúci rok oslavuje svoje 25. výročie, sa stala významným pilierom európskej politiky súdržnosti. Tieto projekty vybudovali dôveru, vytvorili zmysel pre solidaritu medzi regiónmi, spojili ľudí a zabezpečili riešenia spoločných problémov, či už v oblasti inovácií, zdravia, infraštruktúry, vzdelávania, školení alebo využívania energie. V rokoch 2014–2020 sa do vzájomnej spolupráce regiónov a územných, sociálnych či hospodárskych partnerov investuje takmer 10 miliárd EUR v rámci približne 100 programov spolupráce.

► „POLITIKA SÚDRŽNOSTI MÔŽE NASMEROVAŤ EURÓPU SPÄŤ NA SPRÁVNU CESTU“

CORINA CREȚUOVÁ

Rumunka Corina Crețuová sa 1. novembra ujala vedenia ako komisárka pre regionálnu politiku po svojom predchodcovi Johannesovi Hahnovi. Po ôsmich rokoch v Európskom parlamente je dobre oboznámená s vývojom novej politiky súdržnosti, ako aj so spleťosťou záležitostí EÚ. Dala si za cieľ zabezpečiť, aby táto politika priniesla hmatateľný prínos všetkým regiónom Európskej únie.

Nová komisárka pre regionálnu politiku Corina Crețuová bude dohliadať na využitie najväčšieho európskeho rozpočtu investícií a hospodárskeho rozvoja vo výške 351 miliárd EUR.

„Portfólio regionálnej politiky som prijala veľmi rada. Vďaka svojmu zameraniu na účinné investície v regiónoch patrí medzi najdôležitejšie strategické politiky na nasmerovanie Európy na správnu cestu. S európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi máme teraz k dispozícii zdroje, ktoré môžu menej rozvinutým regiónom pomôcť v konkurencieschopnosti a umožniť rozvinutejším regiónom vyniknúť. Je dôležité, aby politika súdržnosti prinášala prospech všetkým obyvateľom Európy.“

Ako bývalá hovorkyňa rumunského prezidenta, skúsená novinárka a vyštudovaná ekonómka bola Corina Crețuová

posledných osem rokov členkou Európskeho parlamentu (EP), stala sa podpredsedníčkou Výboru pre rozvoj a neskôr bola vymenovaná za podpredsedníčku Európskeho parlamentu.

„Ako poslankyňa EP som mala možnosť veľa cestovať po Európe i za jej hranice a stretnúť sa s mnohými ľuďmi a špecifickými záujmovými skupinami. To mi pomohlo lepšie porozumieť ich potrebám a záujmom.“

Dobré vzťahy s poslancami

Jej práca v parlamente jej dala jasnú predstavu o tom, čo tento volený orgán s posilnenými právomocami očakáva od Komisie. Nová komisárka hodlá udržiavať úzky kontakt s Európskym parlamentom, komunikovať s jeho členmi a poskytovať im pravidelné správy.

„To je, samozrejme, dôležité z pohľadu zodpovednosti, ale taktiež pre lepšie objasnenie a komunikáciu v rozsiahlej a často komplexnej politickej oblasti,“ vysvetľuje. „V Európskom parlamente je veľa nových tvárí – zmenilo sa asi 60% jeho členov. Mnohí prichádzajú s praktickými skúsenosťami práce v regiónoch. Treba sa s nimi podeliť o informácie a načúvať ich myšlienkam.“

ŽIVOTOPIS

Corina Crețuová, narodená v Bukurešti, študovala ekonomiku a neskôr sa venovala novinárskej práci. Od roku 1990 do roku 1992 bola reportérkou a komentátorkou pre viaceré rumunské noviny. V období medzi rokmi 2000 a 2004 bola poradkyňou a hovorkyňou rumunského prezidenta a tiež vedúcou oddelenia komunikácie s verejnosťou. Do rumunskej politiky vstúpila so Sociálne-demokratickou stranou (PSD) a rýchlo postúpila na pozíciu jej podpredsedníčky.

V roku 2007 sa Corina Crețuová stala členkou Európskeho parlamentu, kde pracovala v širokej škále výborov: Výbor zamestnanosti a sociálnych vecí (2007–2012 a 2014), Výbor pre občianske slobody (2014), Výbor pre rozvoj (2009–2014), Výbor pre zahraničné veci (2009–2014) a Špeciálny výbor pre finančnú, hospodársku a sociálnu krízu (2009–2011). Zúčastnila sa aj mnohých oficiálnych delegácií, najmä parlamentného zhromaždenia Únie pre Stredomorie, delegácií pre vzťahy s USA a pre vzťahy s Izraelom a delegácie EÚ – Srbsko. Od roku 2012 do roku 2014 bola podpredsedníčkou Skupiny progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente. Je autorkou knihy *România europeană* (Európske Rumunsko).

► Corina Crețuová s Jonathanom Hillom (vľavo), komisárom pre finančnú stabilitu, finančné služby a úniu kapitálových trhov, a Fransom Timmermansom, prvým podpredsedom Európskej komisie.

Zlepšovanie čerpania fondov

Pred potvrdením svojho vymenovania Corina Crețuová v októbri odpovedala na podrobné otázky poslancov počas verejného vypočutia v Európskom parlamente. Počas tohto vypočutia zdôraznila niekoľko kľúčových oblastí, v ktorých treba okamžite konať. Jednou z nich je zlepšenie schopnosti členských štátov získavať a spravovať investičné fondy dostupné z Bruselu. „Inštitucionálne kapacity, dobré riadenie a silné verejné a súkromné partnerstvá sú, podľa môjho názoru, dôležitejšie ako peniaze. Sú nevyhnutné pre vytváranie a realizáciu úspešnej politiky súdržnosti,“ vraví. „Vymedzujú podmienky potrebné na to, aby investície mali dlhodobý vplyv na hospodárstvo.“

Všetky dohody o partnerstve sú schválené

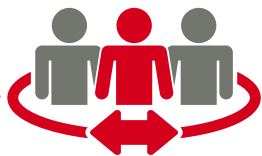
„Dohody o partnerstve, ktoré sú už všetky schválené, predstavujú dobrý strategický rámec, ktorý je úplne v súlade s odporúčaniami Komisie pre jednotlivé krajiny a so stratégiou Európa 2020. Poskytujú platformu na rozvoj lepšie zameraných programov založených na jasných prioritách. A tie budú teraz zahŕňať explicitné hodnotenie a výkonnostné požiadavky.“

„**Nová politika súdržnosti je skutočne navrhnutá tak, aby priniesla zmenu do života ľudí v Európe, a to najmä podnecovaním hospodárskeho rastu a tvorby pracovných miest v regiónoch.**“

► CORINA CREȚUOVÁ – EURÓPSKA KOMISÁRKA PRE REGIONÁLNU POLITIKU

„Politika súdržnosti neponúka štandardný univerzálny hospodársky recept,“ vysvetľuje. „Ide o politiku založenú na lokalitách, ktorá vyžaduje územné rozlíšenie. Hospodárske kapacity – vrátane tých menej zjavných – a možnosti v jednotlivých regiónoch sa v rámci nej vnímajú individuálne.“

„Politika súdržnosti funguje v celej EÚ v úzkom kontakte s praxou a je najlepším miestom pre pochopenie a zapracovanie regionálnych špecifik,“ hovorí. „Môže to veľmi pomôcť pri premene vízie predsedu Junckera o raste a pracovných miestach na realitu.“

NOVÁ GEOMETRIA EURÓPSKEJ KOMISIE

Nový predseda Európskej komisie **Jean-Claude Juncker** predstavil zmeny v spôsobe práce komisárov a v správe portfólií.

Vznikla „dozorná“ skupina podpredsedov. Ich úlohou bude koordinácia. Budú pracovať s jednotlivými komisármi, aby sa zabezpečil úplný súlad celej tvorby politiky s hlavným strategickým nasmerovaním politiky EÚ.

„Ako komisárke pre regionálnu politiku mi robí radosť pracovať v tejto novej konfigurácii, kde komisári spolupracujú a zhromažďujú zdroje v premenlivej geometrii koordinovanej podpredsedom, ktorý koná v mene predsedu,“ komentuje komisárka **Corina Crețuová**.

„Som v plnej miere za kolegialitu a odstraňovanie oblastnej rivality medzi jednotlivými právomocami a službami. Tento nový systém by nám mal umožniť rýchlo pridelovať zdroje pri riešení naliehavých priorít a zamerať pozornosť a spoločné akcie na oblasti, v ktorých sa vyskytnú skutočné naliehavé potreby.“

Komisia nedávno prijala nové oznámenie o pracovných metódach, ktoré vysvetľuje fungovanie nového systému.

Nová pracovná skupina

Komisárka prejavila iniciatívu pri vytváraní špecializovanej pracovnej skupiny, ktorá by mala pomôcť krajinám s najnižším čerpaním fondov zlepšiť plánovanie a zvýšiť investičné kapacity.

Pracovná skupina bude pracovať s cieľovými regiónmi a pomáhať im zlepšiť využívanie fondov EÚ, zvlášť zostávajúcich fondov z programového obdobia 2007–2013. Plánuje sa tiež zamerať na niektoré regióny, ktoré do dnešného dňa získali veľký objem finančných prostriedkov, ale zaznamenali len malý hospodársky rast. „Potrebujeme analyzovať, čo sa tam deje,“ hovorí.

Na širšej úrovni komisárka zamýšľa mobilizovať technickú pomoc, odbornosť a poradenstvo aj prostredníctvom mechanizmu územnej spolupráce a pomôcť riadiacim orgánom definovať si stratégie, výber projektov a prípravu súborov projektov v súlade so stratégiou a výkonnosťnými podmienkami stanovenými na nové programové obdobie.

„Mám v úmysle najmä primerane podporovať využitie všetkých nových regulačných možností a finančných nástrojov,“ dodáva.

„Úplne súhlasíme s čímkoľvek, čo príjmom uľahčí život, aj so zjednodušením. Kontrolné opatrenia však nemôžeme príliš uvoľniť. Našou povinnosťou voči daňovým poplatníkom je zaistiť správne použitie finančných prostriedkov. Je to otázka rovnováhy.“

„Budúci rok by som chcela vytvoriť skupinu pre zjednodušenie procesov, aby sa zabezpečil rýchly a účinný prísun finančných prostriedkov ku konečným príjmom, zvlášť k malým a stredným podnikom.“

Dobré riadenie a nulová tolerancia k podvodom

Počas vypočutia medzi poslancami Európskeho parlamentu v októbri komisárka tiež zdôraznila dôležitosť zabezpečenia dobrého riadenia pri využívaní fondov EŠIF a nulovej tolerancie k podvodom.

„Silne verím na prevenciu. Možno ju dosiahnuť vhodnými školeniami a vzájomnou výmenou osvedčených postupov v rámci celej Európy. Zvlášť potrebujeme zlepšiť administratívnu kapacitu mnohých riadiacich orgánov na poli verejného obstarávania a štátnej pomoci,“ vysvetľuje.

„Okrem toho je potrebné podporovať ďalšie výkonnostné audity. Je nevyhnutné neustále zlepšovať našu politiku a spôsob, akým reaguje na potreby ľudí.“

V oblasti prevencie podvodov komisárka zdôrazňuje potrebu podporovať transparentnosť a zvýšiť zodpovednosť. „Je dôležité, aby sme sa vyhýbali ‚pozlacovaniu‘ a pridávaniu prebytočných príťaž, ktoré často len zakrývajú a komplikujú zneužívanie zdrojov, ale nebránia mu,“ radí.

Nové oznámenie o mestskej politike

Nová komisárka úplne súhlasí s dôležitosťou užšej integrácie miest do politiky súdržnosti.

„Môj predchodca zmenil názov generálneho riaditeľstva tak, aby zahŕňal mestskú politiku, a ja s tým plne súhlasím. Budúci rok plánujem vypracovať oznámenie, ktoré nastaví úroveň našich ambícií na poli mestskej politiky. Bude to inventúra našich súčasných činností vrátane pilotných projektov, siete URBACT a nových regulačných príležitostí na podporu integrovaných mestských a miestnych programov.“

► Na návšteve nového Národného inštitútu fyziky a nukleárneho inžinierstva Horia Hulubei v Bukurešti s Eugenom Tedoroviciom, rumunským ministrom pre fondy EÚ (hore, tretí vpravo) a novej linky metra vo Varšave v sprievode starostky Varšavy Hanny Gronkiewiczovej (dole, druhá vľavo).

Makroregionálne stratégie

„Rozvoj makroregionálnych stratégií, ako napríklad pre jadransko-iónsku oblasť, jasne ukazuje rozšírenie zamerania regionálnej politiky tak, aby zahŕňala členské aj nečlenské štáty a pomohla tým pri riešení spoločných regionálnych problémov,“ vysvetľuje Crețuová.

„**Inštitucionálne kapacity, dobré riadenie a silné verejné a súkromné partnerstvá sú, podľa môjho názoru, dôležitejšie ako peniaze. Sú nevyhnutné pre vytváranie a realizáciu úspešnej politiky súdržnosti.**“

► CORINA CREȚUOVÁ – EURÓPSKA KOMISÁRKA PRE REGIONÁLNU POLITIKU

„Ako však hodnotiť úspech týchto programov? Ktoré ďalšie regióny môžu mať z tohto prístupu prínos?“ pýta sa.

Stratégie pre makroregiony a morské panvy predstavujú zaujímavý nový prístup, ktorý ponúka členským štátom a regiónom možnosť zhromaždiť svoje zdroje a použiť ich na spoločné riešenie všeobecných problémov v rámci nových územných konfigurácií.

„Počiatočné výsledky stratégie pre podunajskú oblasť a oblasť Baltského mora ukazujú, že zúčastnené strany si čoraz viac uvedomujú výhody tohto prístupu a začína sa u nich budovať silná zodpovednosť a odhodlanie,“ vraví. „Platí to predovšetkým pri problémoch životného prostredia: mora a rieky nepoznajú administratívne hranice.“

„Nedávno sme spustili stratégiu pre jadransko-iónsku oblasť a v budúcnosti odštartujeme stratégiu pre alpskú oblasť,“ vysvetľuje. „Musíme ich pozorne sledovať, zaznamenávať a učiť sa zo skúseností skôr, ako budeme postupovať ďalej.“

Energetická únia a jednotný digitálny trh

Komisárka zdôrazňuje, že politika súdržnosti je tiež kľúčom k dosiahnutiu oboch vízií – európskej energetickej únie aj jednotného digitálneho trhu.

„V neposlednom rade preto, že politika súdržnosti na ne vyčlení takmer 40, respektíve 14 miliárd EUR.“

„Okrem finančných prostriedkov môžeme prispieť k energetickej únii mnohými spôsobmi. Môžeme napríklad zabezpečiť decentralizovaný systém výroby energie z obnoviteľných zdrojov na miestnej úrovni a prostredníctvom podpory inteligentných systémov a energetickej účinnosti budov. To môže mať významný vplyv aj na tvorbu miestnych pracovných príležitostí.“

„Pokiaľ ide o jednotný digitálny trh, potrebujeme nielen urýchliť zavádzanie širokopásmového pripojenia, ale najmä stimulovať dopyt po nových službách a aplikáciách a zvlášť podporovať digitálne podnikanie, v ktorom môže ukázať svoj talent mnoho mladých ľudí.“

Posun vpred

„Modernizovaná politika súdržnosti je navrhnutá tak, aby priniesla skutočnú zmenu do života ľudí v Európe, a to najmä podnecovaním hospodárskeho rastu a tvorby pracovných miest v regiónoch,“ zdôrazňuje Corina Crețuová.

„Máme pred sebou úžasnú úlohu. Teraz sa potrebujeme zamerať na rýchle a bezchybné rokovania v rámci operačných programov, aby nám politika súdržnosti pomohla prekonať hospodársku krízu a vytvoriť tak veľmi potrebné pracovné miesta.“

► VIAC INFORMÁCIÍ
http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en

► RIEŠENIE PROBLÉMOV ZMENY KLÍMY A ENERGETICKEJ BEZPEČNOSTI

AKO SA INVESTÍCIE POLITIKY SÚDRŽNOSTI ZAMERIAVAJÚ NA TIETO VÝZVY

Európa dnes čelí mnohým výzvam na energetickom fronte. Hlavné problémy vychádzajú z energetickej bezpečnosti a z dlhodobých hrozieb spôsobených zmenou klímy. Všetko poukazuje na nutnosť zmeny našich konzumných modelov, šetrenia energiou a zlepšenia účinnosti využívania zdrojov. V srdci riešenia všetkých týchto problémov nájdeme politiku súdržnosti EÚ, ktorá poskytuje financovanie a strategickú motiváciu na dosiahnutie podstatnej zmeny.

Jedným z najvýznamnejších úspechov reformovanej politiky súdržnosti bolo zavedenie povinných cieľov pre investície, ktoré podporujú prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo, s hlavným zameraním na energetickú účinnosť a obnoviteľné zdroje.

Preto energetická účinnosť a rozvoj zdrojov obnoviteľnej energie hrajú významnú úlohu v dohodách o partnerstve uzavretých s členskými štátmi v súvislosti s ich plánmi využívania európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF).

Aktuálne údaje naznačujú, že takmer 38 miliárd EUR z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Kohézneho fondu (KF) sa vyčlení na investície do nízkouhlíkového hospodárstva. Predstavuje to viac ako dvojnásobné zvýšenie finančných zdrojov v tejto oblasti v porovnaní s rokmi 2007–2013 (pozri graf na strane 10).

V rámci EÚ ako celku ide tiež o výrazné presiahnutie minima pridelených prostriedkov, ktoré vyžaduje nový regulačný rámec (takmer o 50 %). To potvrdzuje značnú dôležitosť, ktorú členské štáty prikladajú investíciám v tejto oblasti.

Podpora nízkouhlíkového hospodárstva

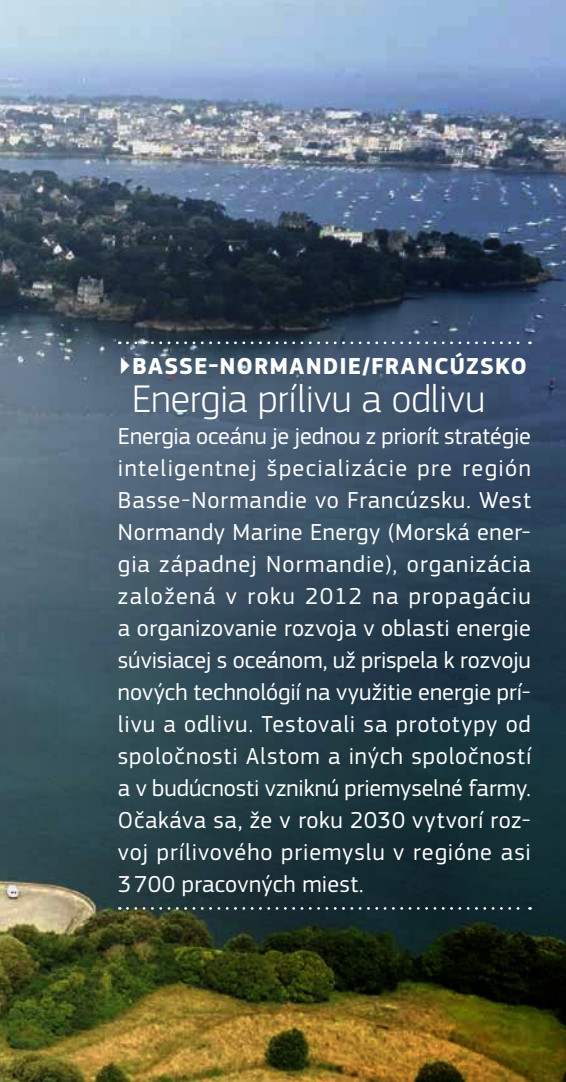
Podpora nízkouhlíkového hospodárstva zahŕňa investície do energetickej účinnosti vo verejnej infraštruktúre, domácnostiach a podnikoch, do výroby a využitia obnoviteľnej energie, inteligentných rozvodných sietí a udržateľnej mestskej mobility, ako aj do výskumu a inovácií v týchto oblastiach.

Prostredníctvom financovania z EŠIF sa vyčlenia značné sumy pre miestne, regionálne a iné orgány, ktoré možno podľa potreby investovať do opatrení zameraných na obnoviteľnú energiu.

V rámci podpory dôležitých investičných projektov možno toto financovanie zvýšiť pomocou ďalších zdrojov, ako je napríklad súkromné financovanie. V mnohých prípadoch je financovanie z EŠIF základným prvkom finančného balíka aktivujúceho investície.

Politika súdržnosti a zmena klímy

Predchádzanie vplyvom zmeny klímy alebo ich znižovanie je pre EÚ strategickou prioritou a motivuje prechod na nízkouhlíkové a energeticky bezpečné hospodárstvo.

► BASSE-NORMANDIE/FRANCÚZSKO Energia prílivu a odlivu

Energia oceánu je jednou z priorit stratégie inteligentnej špecializácie pre región Basse-Normandie vo Francúzsku. West Normandy Marine Energy (Morská energia západnej Normandie), organizácia založená v roku 2012 na propagáciu a organizovanie rozvoja v oblasti energie súvisiacej s oceánom, už prispela k rozvoju nových technológií na využitie energie prílivu a odlivu. Testovali sa prototypy od spoločnosti Alstom a iných spoločností a v budúcnosti vzniknú priemyselné farmy. Očakáva sa, že v roku 2030 vytvorí rozvoj prílivového priemyslu v regióne asi 3 700 pracovných miest.

► DOLNÉ RAKÚSKO/RAKÚSKO Zoskupenie ekologických staviteľov

Zoskupenie ekologických staviteľov Dolného Rakúska je sieť najinovatívnejších miestnych spoločností aktívna vo všetkých oblastiach energetickej účinnosti a udržateľného stavebníctva, renovácií, energetickej riadenia a energetickej technológií. Zoskupenie spája pri riešení týchto výziev profesionálov v oblasti stavieb a konštrukcií s výskumníkmi. Zoskupenie získalo príspevok EÚ vo výške 1 milióna EUR.

EÚ odsúhlasila, že minimálne 20 % jej rozpočtu vo výške 960 miliárd EUR na obdobie 2014–2020 sa má vynaložiť na činnosti súvisiace so zmenou klímy. Predstavuje to asi trojnásobné zvýšenie oproti podielu 6–8 % v rokoch 2007–2013.

Európa usilovne pracuje na výraznom znižovaní svojich emisií skleníkových plynov a je hlavnou silou na svetovom dejisku podporujúcou ďalšie krajiny, aby konali podobne.

Ak sa majú splniť ciele EÚ na rok 2020 v oblasti klímy a energie, ktoré sa týkajú znižovania emisií skleníkových plynov (20%), zvýšenia podielu obnoviteľnej energie (20%) a zvýšenia energetickej účinnosti (20%), je potrebné, aby sa do roku 2020 výrazne zvýšili investície.

Rámec politik do roku 2030 v oblasti klímy a energie, ktorý predstavitelia EÚ schválili v októbri 2014, sa snaží motivovať neustály postup smerom k nízkouhlíkovému hospodárstvu s novými cieľmi v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov (40%), zvýšenia podielu obnoviteľnej energie (27%) a zvýšenia energetickej účinnosti (30%).

Zameriava sa aj na budovanie konkurencieschopného a energeticky bezpečného systému, ktorý zabezpečuje dostupnú energiu pre všetkých spotrebiteľov, zvyšuje bezpečnosť

dodávok energie EÚ, znižuje našu závislosť od energetického importu a vytvára nové príležitosti na rast a tvorbu pracovných miest.

V reakcii na politickú krízu na Ukrajine a všeobecnú dôležitosť stabilných a dostatočných dodávok energie pre obyvateľov a podniky v EÚ navyše Komisia v máji 2014 navrhla stratégiu energetickej bezpečnosti EÚ založenú na hĺbkovej štúdii energetickej závislosti členských štátov.

Investície politiky súdržnosti nebudú len kľúčovým nástrojom pre členské štáty pri dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020 vrátane hlavných cieľov v oblasti energie a zmeny klímy, ale prispievajú aj k bezpečnosti energetických dodávok, ako sa zdôrazňuje v oznámení Komisie o stratégii európskej energetickej bezpečnosti.

Ekologický rast

Výrazné investície vyžadované na zníženie spotreby energie a zvýšenie využívania obnoviteľných zdrojov disponujú veľkým potenciálom na vytvorenie nového podnikania a podnikateľských príležitostí, ktoré stimulujú hospodársky rast a vytvárajú pracovné miesta. Takéto investície už teraz dávajú Európe konkurenčnú výhodu v mnohých oblastiach.

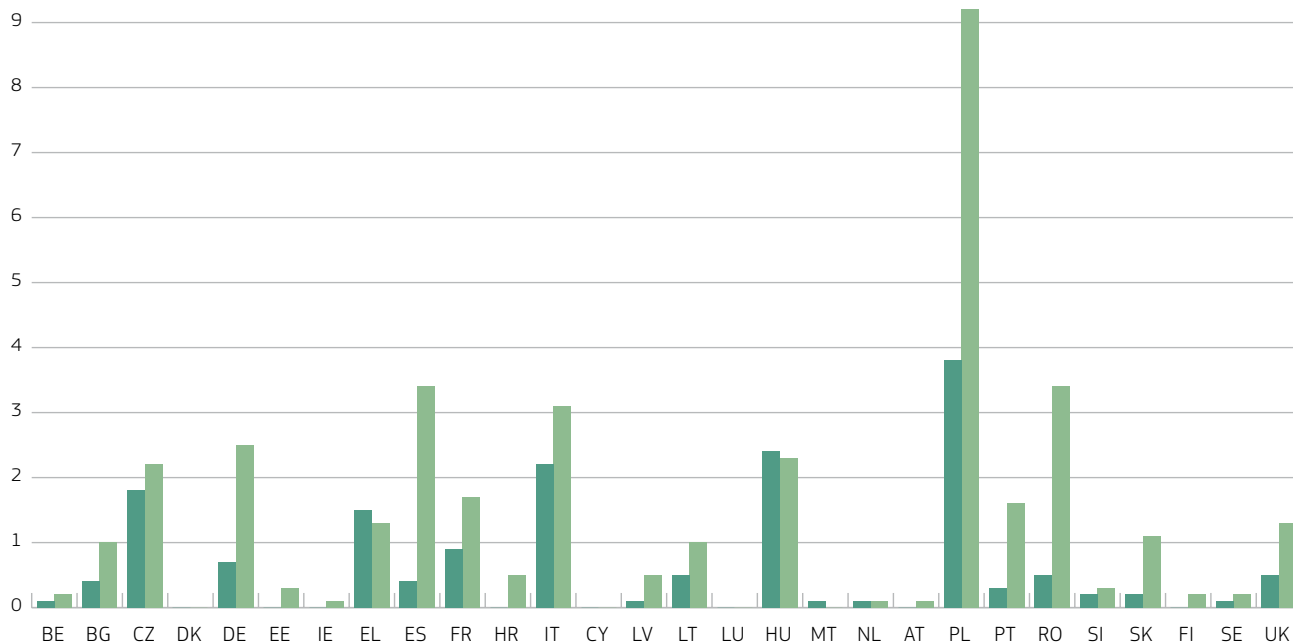
INVESTÍCIE DO NÍZKOUHLÍKOVÉHO HOSPODÁRSTVA

FINANČNÉ PROSTRIEDKY FONDOV EFRR A KF VYČLENENÉ V RÁMCI DOHÔD O PARTNERSTVE NA INVESTÍCIE DO NÍZKOUHLÍKOVÉHO HOSPODÁRSTVA V ROKOCH 2014–2020 V POROVNANÍ S ODHAĐOVANÝMI PROSTRIEDKAMI VYČLENENÝMI NA PODOBNÉ ÚČELY V ROKOCH 2007–2013.

► MILIARDY EUR

2007–2013
2014–2020

Zdroj: Európska Komisia

Očakáva sa, že celosvetový dopyt po environmentálnych technológiách, ekologických produktoch a službách a udržateľnom dizajne sa v najbližších rokoch výrazne zvýši. Globálny trh, ktorý sa v súčasnosti odhaduje na 1,15 bilióna EUR ročne, by sa mohol takmer zdvojnásobiť, pričom priemerný odhad na rok 2020 je približne 2 bilióny EUR⁽¹⁾.

Členské štáty a regióny EÚ sa môžu chopiť týchto príležitostí, keď vstúpia na tento rozširujúci sa trh. Ak tak chcú urobiť, musia viac investovať do rozvoja výskumu, inovácií a podnikateľskej kapacity v oblastiach, ako sú udržateľná energia, ekosystémové služby a ekologické inovácie.

Úspech uskutočnenia prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo účinné z hľadiska využívania zdrojov, ktoré je založené na inováciách, bude do veľkej miery závisieť od rozhodnutí na miestnej a regionálnej úrovni. Regionálna politika bude rozhodujúca pri mobilizovaní potenciálu regiónov a miest EÚ na oddelenie rastu od nadmernej spotreby zdrojov, zvlášť prostredníctvom výskumných a inovatívnych stratégií pre inteligentnú špecializáciu (RIS3).

Podpora infraštruktúry „inteligentnej energie“

Hlavným nástrojom investícií do energetickej infraštruktúry na úrovni EÚ je nástroj na prepojenie Európy, ktorý vyčlení

5,85 miliardy EUR na zlepšenie transeurópskej energetickej infraštruktúry (TEN-E) na obdobie 2014–2020. Politika súdržnosti však podporuje aj investície do infraštruktúry pre systémy inteligentnej distribúcie, uloženia a prenosu energie hlavne v menej rozvinutých regiónoch.

Pokrývať môže i investície súvisiace s elektrinou aj plynom za predpokladu, že prispievajú k rozvoju inteligentných systémov a dopĺňajú investície do podpory prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo.

Predbežné odhady naznačujú, že na takéto investície sa vyčlenia asi 2 miliardy EUR z EFRR, čo je významný príspevok k bezpečnosti dodávok.

Získavanie súkromných investícií prostredníctvom financovania EÚ

Financovanie politiky súdržnosti EÚ sa bude dopĺňať prostredníctvom vnútroštátneho verejného a súkromného spolufinancovania. Členské štáty vyjadrili svoj politický záväzok umožniť finančným nástrojom, ako sú pôžičky, záruky alebo rizikový kapitál, aby hrali významnejšiu rolu v období 2014–2020.

(1) Prepojenie inteligentného a udržateľného rastu prostredníctvom inteligentnej špecializácie – praktická príručka pre riadiace orgány EFRR: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/green_growth/greengrowth.pdf

Využívanie finančných nástrojov v rámci politiky súdržnosti neustále rastie. Od obdobia 2000–2006 do obdobia 2007–2013 to bolo desaťnásobne. V prebiehajúcich diskusiách o programoch by mali členské štáty zväžiť výhody využitia finančných nástrojov ako potenciálne účinnejšej a udržateľnejšej formy podpory investícií v oblasti energie prostredníctvom regionálnych a vnútroštátnych finančných nástrojov alebo nástrojov EÚ. V tomto sektore môžu byť finančné nástroje zvlášť vhodné – a úspešné.

Granty možno použiť ako doplnok napríklad na podporu celkových renovácií budov presahujúcich minimálne energetické výkonnostné požiadavky, na pomoc pri vývoji inovatívnych technológií alebo na riešenie sociálnych problémov zhoršených krízou v mnohých regiónoch, ako je napríklad energetická chudoba.

Pri projektoch, ako je napríklad Európske bývanie (Európska federácia pre verejné, spoločné a sociálne bývanie), asociácie v oblasti bývania využívajú financie EFRR na prítiahnutie súkromného financovania pri renováciách na úsporu energie, ako demonštruje program zo Spojeného kráľovstva Retrofit South East⁽²⁾.

Holdingový fond JESSICA založený s príspevom EFRR financuje renovácie zamerané na energetickú účinnosť obytných domov v Litve a ponúka kombináciu dotovaných pôžičiek a grantov.

Finančný nástroj KredEx (Estónsky fond úverov a záruk) v Estónsku vznikol kombináciou rozličných zdrojov financovania: EFRR, Rozvojovej banky Rady Európy (CEB) a vlastných fondov KredEx. Nástroj KredEx pracuje s vybranými finančnými prostredníkmi a poskytuje pôžičky s nízkym úrokom.

Energetická účinnosť v budovách

Riešenie spotreby energie v európskych budovách je kľúčové. Takmer 40% konečnej spotreby energie – ako aj 36% všetkých emisií skleníkových plynov – možno pripísať bývaniu, kanceláriám, obchodom a iným budovám v súkromnom a verejnom sektore. Ak má EÚ splniť svoje ciele v súvislosti s energiou a zmenou klímy, je potrebné významné a dlhodobé zvýšenie verejných a súkromných investícií do budov.

V období 2014–2020 budú fondy politiky súdržnosti hrať hlavnú rolu pri renovácii budov vrátane energetickej účinnosti a využitia obnoviteľnej energie v budovách. Tieto investície majú tiež dôležitý prínos v oblasti regionálneho rozvoja,

konkurencieschopnosti, rastu, pracovných miest, ako aj pri zmierňovaní energetickej chudoby.

Mestský rozmer

V období 2007–2013 sa dala v politike súdržnosti vnímať hlavne „mestská dimenzia“. Asi 72% celkovej populácie EÚ žije v mestách a prímestských oblastiach. Do roku 2050 tento podiel vzrastie na 80%. Mestské oblasti sú miestami, kde rastie hospodárstvo, vytvárajú sa pracovné miesta, vzniká znečistenie a využívajú sa vzácne zdroje.

Všetky mestské oblasti sú potenciálnymi príjemcami fondov politiky súdržnosti a pravdepodobne využijú viac ako polovicu rozpočtu politiky súdržnosti na obdobie 2014–2020. Na testovanie a realizáciu inovatívnych riešení problémov udržateľného rozvoja miest sa navyše vyčlení asi 370 miliónov EUR.

Strategické plánovanie a účinná realizácia

V rámci reformovanej politiky súdržnosti budú investície v oblasti energie zodpovedať vnútroštátnym stratégiám oveľa lepšie ako kedykoľvek predtým. Nevyhnutnou podmienkou je ich naplánovanie v súlade s vnútroštátnymi akčnými plánmi energetickej účinnosti a vnútroštátnymi akčnými plánmi obnoviteľnej energie.

Tento druh strategického plánovania znamená, že vyčlenené prostriedky pre rôzne typy investícií do oblasti energií sa budú medzi jednotlivými členskými štátmi líšiť, pretože budú odrážať rozdiely v celkovej výške dostupných fondov, vnútroštátnych potrieb a priorit.

Po spustení všetkých programov politiky súdržnosti bude kľúčový rozvoj a realizácia vysokokvalitných projektov v energetickej oblasti. Bude pri tom potrebná pretrvávajúca účasť miestnych, regionálnych a vnútroštátnych orgánov a zainteresovaných strán z energetickej oblasti.

Makroregionálne stratégie EÚ (oblasť Baltského mora, podunajská a jadransko-iónska oblasť), ako aj programy európskej územnej spolupráce môžu v tomto ohľade hrať dôležitú úlohu prostredníctvom ďalšej propagácie a podpory riešenia problémov v súvislosti s energiou, kde kľúčovými prioritami sú energetická bezpečnosť a účinnosť.

(2) Investície do bývania podporené z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rokoch 2007–2013 – program pre bývanie v rámci udržateľnej obnovy miest: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/housing/2013_housing_study.pdf

▶ HOJNÁ ÚČASŤ REGIONÁLNYCH PARTNEROV NA PODUJATÍ OPEN DAYS 2014

Ako sa rozbieha programové obdobie 2014–2020 a dokončujú sa nové investičné plány, regionálni partneri politiky súdržnosti sa zhromaždili na podujatí OPEN DAYS 2014, aby sa zúčastnili na viac ako 100 seminároch a podujatiach a diskutovali o nespočetnom množstve aspektov realizácie nových investičných pravidiel.

12. ročník Európskeho týždňa regiónov a miest – OPEN DAYS, každoročného fóra spoločne organizovaného Generálnym riaditeľstvom pre regionálnu a mestskú politiku a Výborom regiónov, pritiahol do Bruselu od 6. do 9. októbra viac ako 5000 ľudí.

Predstavitelia asi 200 regionálnych partnerov a miest sa zišli v Bruseli na štvordňovom podujatí na tému „Rastieme spolu – Inteligentné investície pre ľudí“. Medzi účastníkmi bolo aj mnoho akademických pracovníkov, asociácií a zainteresovaných orgánov. Účasť viac ako 250 novinárov poukázala na veľký záujem tlače.

Na podujatí sa predstavilo asi 700 rečníkov, z ktorých 110 bolo volených politikov. Zorganizovalo sa viac ako 100 seminárov spolu s rekordným počtom 47 sprievodných podujatí a zasadnutí na vytváranie partnerstiev. Pre tých, ktorí sa nemohli zúčastniť osobne, sa mnohé zasadnutia vysielali online.

Miestne podujatia po celej Európe

Podujatie OPEN DAYS bolo opäť prepojené so zhruba 300 miestnymi podujatiami so sloganom „Európa v mojom regióne/meste“.

Tieto podujatia na témy súvisiace s politikou súdržnosti EÚ, stratégie Európa 2020 a cezhraničnou spolupracou odštartovali v septembri a pokračovali až do konca novembra. Pritiahli publikum asi 30000–40000 ľudí.

Kritický moment politiky súdržnosti

Tohtoročné podujatie OPEN DAYS sa konalo na začiatku nového programového obdobia implementácie rozpočtu EÚ 2014–2020 a krátko predtým, ako sa ujala úradu nová Komisia s Rumunkou **Corinou Crețuovou** preberajúcou úlohu komisárky pre regionálnu politiku.

Slogan konferencie „Rastieme spolu – Inteligentné investície pre ľudí“ bol zvolený tak, aby podčiarkol dôležitosť účinného uplatňovania európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) miestnymi a regionálnymi orgánmi a príjemcami. Štrukturálne partnerstvá a zacielené investície sú teraz nutnou podmienkou na čo najlepšie využitie novej politiky súdržnosti zameranej na výsledky a výkon.

„Podujatie OPEN DAYS je dokonalou ukážkou dôležitosti spoločného riadenia v kontexte európskych štrukturálnych a investičných fondov,“ hovorí bývalý komisár pre regionálnu politiku **Johannes Hahn**.

„Vďaka tomuto prístupu sa vypestovali silné partnerstvá nielen medzi Európskou komisiou a členskými štátmi, ale čo je dôležitejšie, aj medzi vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi a zainteresovanými stranami. Takýto inkluzívny prístup a partnerský princíp stoja za úspechom politiky súdržnosti.“

„Prostredníctvom princípu spoločného riadenia a partnerského prístupu dokáže politika súdržnosti prinášať riešenia v praxi, mobilizovať zdroje a vytvárať zodpovednosť. A presne z týchto dôvodov dokáže politika súdržnosti prispievať k našim spoločným európskym cieľom. Reforma premenila politiku súdržnosti na nástroj, ktorý dokáže riešiť akékoľvek výzvy do roku 2020 aj po ňom.“

Predseda výboru regiónov (VP) **Michel Lebrun** zdôraznil, že „teraz je čas výsledkov a presne o tom bude toto podujatie OPEN DAYS: o vytváraní pridanej hodnoty finančných prostriedkov EÚ na úrovni našich regiónov a miest. [...] pre

tých, ktorí sú zodpovední za spustenie väčšiny programov na obdobie 2014–2020, je teraz dôležitý slogan „Rastieme spolu – Inteligentné investície pre ľudí“ – nezabúdajme na to.“

Spektrum seminárov a zasadnutí OPEN DAYS poskytlo naozaj neoceniteľnú platformu na diskusiu a výmenu informácií o nových spôsoboch práce s reformovanou politikou. Na spustenie sa pripravuje zhruba 500 programov EÚ financovaných prostredníctvom EŠIF, a preto sa od orgánov verejnej správy na všetkých úrovniach riadenia vyžaduje ešte užšia spolupráca, ktorá má zabezpečiť ich účinné spravovanie.

Prominentné príhovory

Konferenciu otvorila séria kľúčových príhovorov, ktoré poukázali na najnovšie zistenia Komisie v oblasti regionálneho a mestského rozvoja obsiahnuté v *6. správe o súdržnosti*.

Generálny tajomník OECD **José Angel Gurría** predstavil najnovší výskum OECD v správach *Regional Outlook 2014* (Regionálne vyhliadky 2014) a *Regional Well-being* (Blahobyt v regiónoch), ktoré boli zverejnené na tomto podujatí. Správy poskytujú cenný súbor informácií o vplyve krízy na regióny, o stave financií samospráv a vládných reformách.

Navyše bola predstavená aj správa **Luca van den Brandeho** pre komisára Hahna o uplatňovaní viacúrovňového riadenia a princípu partnerstva v programoch EŠIF na obdobie 2014–2020 (pozrite si článok na strane 27) a správa Eurostatu za rok 2014 *Regionálna ročenka*.

Po otváracom zasadnutí nasledovala spoločná schôdza Komisie pre politiku územnej súdržnosti Výboru regiónov (COTER) a Výboru Európskeho parlamentu pre regionálny rozvoj (REGI), na ktorej sa prerokúvala téma „Nasmerovanie miest a regiónov späť na cestu rastu a riadenia – Ako čo najlepšie využiť nové nástroje politiky súdržnosti“.

Členovia oboch výborov v prítomnosti predstaviteľov miestnych a regionálnych európskych orgánov analyzovali čerpanie balíka politiky súdržnosti na obdobie 2014–2020.

PODUJATIE OPEN DAYS V SKRATKE

POROVNANIE DELEGÁTOV Z EÚ A MIMO EÚ

ODKIAĽ POCHÁDZAJÚ MIMOEURÓPSKI DELEGÁTI?

18 743 km

NAJDLHŠIA CESTA DELEGÁTA
(Nový Zéland ▶ Belgicko)

▶ V rámci odborného študijného programu doktorandskí študenti a výskumníci na začiatku kariéry diskutovali o budúcej politike súdržnosti a identifikovali oblasti budúceho výskumu.

Zasadnutie sa tiež zameralo na nové nástroje v regiónoch, ako sú integrované územné investície (ITI) a miestny rozvoj riadený spoločnosťou (CLLD), a na spôsob, akým môžu mestá a regióny čo najlepšie využiť dostupné nástroje.

Diskusia sa sústredila hlavne na otázku, ako zaistiť, aby miestne a regionálne orgány mali dostatočné kapacity na prácu s novými európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi, a na spôsob, ako možno v tejto oblasti podporiť príjemcov.

Dobrá spätná väzba

Úroveň účasti potvrdila, že pre subjekty zainteresované v regionálnej politike je podujatie OPEN DAYS „miestom, kde treba byť“.

Zo spätnej väzby z prieskumu po podujatí vyplynulo, že účastníci ocenili zdieľanie obsiahlych informácií, ktoré prekračujú rámec informácií dostupných na webových stránkach Európskej komisie.

Prostredníctvom účastníkov z celého sveta podujatie OPEN DAYS opäť ukázalo výhody účasti v živom spoločenskom regiónalnej politiky.

▶ ODBORNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM PRINÁŠA NÁPADY PRE BUDÚCI VÝSKUM

Už druhý rok bola na podujatie OPEN DAYS pozvaná skupina akademických pracovníkov, aby sa zúčastnila odborného študijného programu a diskusie a rozvinula myšlienky týkajúce sa budúcnosti politiky súdržnosti. Jej závery poskytli inšpiratívny príspevok k diskusií o smere výskumu v tejto oblasti.

Odborný študijný program je spoločnou iniciatívou Generálneho riaditeľstva pre regionálnu a mestskú politiku, Výboru regiónov a Asociácie regionálnych štúdií. Je otvorený pre doktorandských študentov a mladých výskumníkov v oblasti regionálnej a mestskej politiky. Jeho program prednášok a modulov vedú akademici s výbornou reputáciou v oblasti regionálnej a mestskej politiky, ako aj odborníci z inštitúcií EÚ.

Tento rok bolo do odborného študijného programu vybratých 29 účastníkov z univerzít v 15 členských štátoch EÚ a troch štátoch mimo EÚ.

Odborný študijný program sa zamerával na tri témy:

- ▶ reforma politiky súdržnosti EÚ a jej vplyv na regionálny a mestský rozvoj v EÚ;
- ▶ budovanie administratívnych kapacít a partnerstiev na miestnej úrovni;
- ▶ výzvy pre európsku územnú spoluprácu.

Zorganizovalo sa „svetové zasadnutie pri káve“ na tému budúcich výsledkov politiky súdržnosti EÚ.

Reformy, riadenie a správa

Počas týchto zasadnutí, ktoré moderovali predstavitelia z Komisie, Výboru regiónov a akademickí pracovníci, boli účastníci rozdelení do skupín zameraných na rôzne témy odborného študijného programu.

Skupina, ktorá sa zamerávala na reformy, riadenie a správu politiky súdržnosti EÚ, vyzdvihla potrebu interdisciplinárnejšieho prístupu k riadeniu a miestnemu rozvoju. Hovorila o potrebe lepšieho viacúrovňového riadenia a partnerstiev, ktoré by mohli lepšie prezentovať miestne záujmy.

Skupina predstavila päť bodov dôležitých pri smerovaní budúceho výskumu:

- ▶ posilnenie legitimity politiky súdržnosti prostredníctvom účinného zapojenia zainteresovaných strán na nižšej ako celoštátnej úrovni. Výskum by sa mal zamerať na charakter účinného zapájania sa smerom zdola nahor.
- ▶ rozvoj nových koncepčných prístupov, ktoré zohľadňujú asymetrickosť európskych regiónov. Výskum by mal ísť nad rámec statických štruktúr a mal by sa zamerať na dynamiku v procese realizácie a vytvárania politik.
- ▶ mali by sa vyhodnotiť krátkodobé a dlhodobé účinky makroekonomickej podmienenosti v problémových regiónoch. Výskum by mal skúmať kontraproduktívne dôsledky na regionálnej úrovni.
- ▶ presmerovanie podstaty politiky z hospodárskeho rastu na regionálny rozvoj. Namiesto krátkodobých iniciatív na vytváranie pracovných miest by sa mal výskum zamerať na poskytovanie sociálnych služieb, modernizáciu infraštruktúry a verejnej správy atď. s cieľom čeliť hospodárskej stagnácii.
- ▶ preskúmanie výsledkov integrovaného financovania: a zhodnotenie, či má dôraz na tematické ciele lepšie výsledky ako predtým rozšírené široké spektrum iniciatív.

Budovanie kapacít

Druhá skupina sa zamerávala na budovanie administratívnych kapacít a diskutovala o dôležitosti dobrého riadenia. Títo výskumníci prišli k záveru, že administratívna kapacita sa stala kľúčovou podmienkou úspechu pri realizácii ktorejkoľvek európskej alebo vnútroštátnej politiky, ale výskum by zároveň mohol pomôcť lepšie pochopiť rozličné súčasti administratívnej kapacity.

Skupina navrhla ďalšie budovanie konceptu a objasňovanie pojmu dobrého riadenia. Zdôraznila nedostatok indikátorov a metodológie v meraniach vplyvu rozvojových politík.

Účastníci navrhli výraznejšie zameranie sa na znižovanie politických zásahov vo verejnej správe. Takisto predložili návrh dôkladnejšieho výskumu úlohy politického vedenia a občianskej spoločnosti v zabezpečovaní zdatnej konkurencieschopnej a flexibilnej verejnej správy.

Územná spolupráca

Tretia skupina hovorila o problémoch územnej spolupráce. Diskusia sa zamerávala na proces cezhraničnej spolupráce, keďže využíva viac ako 70% fondov EÚ pre územnú spoluprácu a zamestnáva pravdepodobne viac ako 90% akademického výskumu pri štúdiách územnej spolupráce.

Skupina identifikovala *inter alia* nasledujúce problémy územnej spolupráce ako dôležité pre budúci výskum:

- ▶ cezhraničné riadenie;
- ▶ budovanie kapacity v programoch územnej spolupráce;
- ▶ spôsob merania úspechu alebo zlyhania územnej spolupráce;
- ▶ definovanie typológie rôznych hraníc ako spôsob predloženia obmien v programoch;
- ▶ definovanie jednotnej metodológie zhromažďovania údajov.

A napokon skupina navrhla, aby budúci výskum nebol len o praktických otázkach, ale zohľadnil aj akademický uhol pohľadu, a tak sa usiloval o posilnenie prepojenia s teóriou.

► ÚZEMNÁ SPOLUPRÁCA PODĽA REFORMOVANEJ POLITIKY SÚDRŽNOSTI

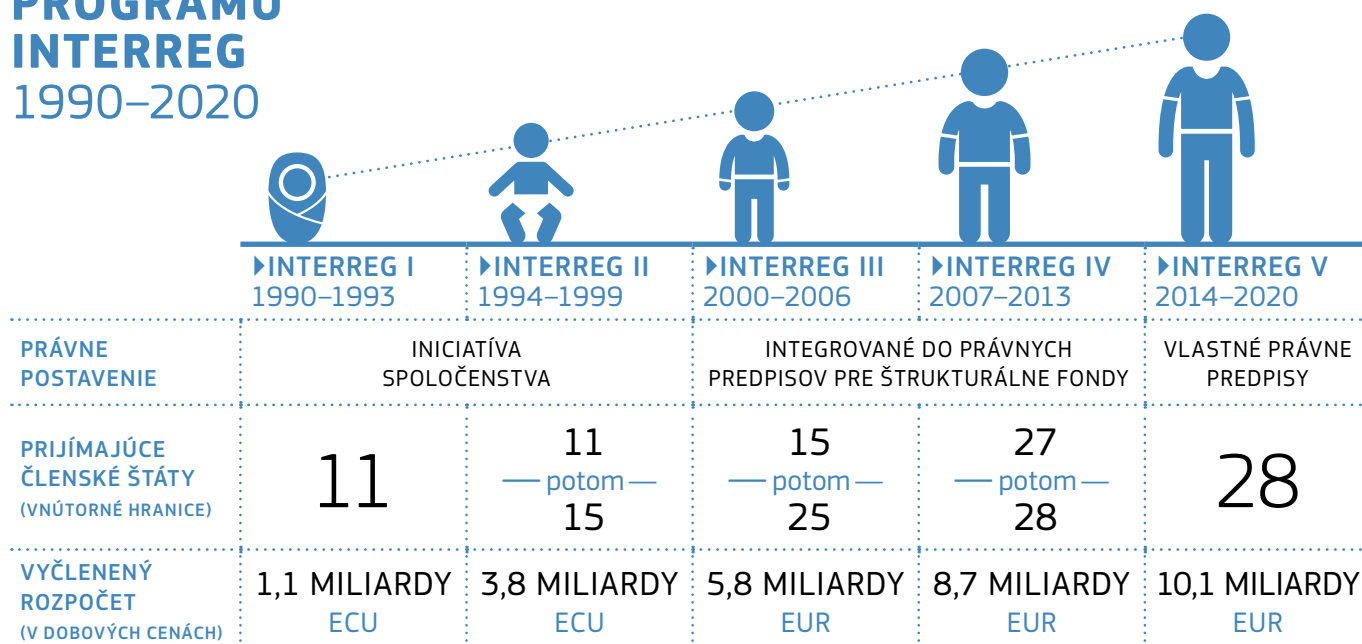
ČO PRINESIE OBDOBIE 2014–2020 PROGRAMU INTERREG?

Interreg Program Interreg vznikol spočiatku ako iniciatíva Spoločenstva v roku 1990 s rozpočtom 1 miliarda EUR určeným výlučne na pokrytie cezhraničnej spolupráce a v roku 2000 sa rozvinul na formálny „cieľ“ európskej politiky súdržnosti. V priebehu rokov sa z programu Interreg stal vyspelý nástroj na podporu cezhraničnej spolupráce medzi partnermi: medzi regiónmi nachádzajúcimi sa na vnútorných a vonkajších hraniciach EÚ, regiónmi v rámci nadnárodných oblastí a regiónmi 28 členských štátov, ktoré sa chcú navzájom učiť a podporovať inteligentný a udržateľný rast.

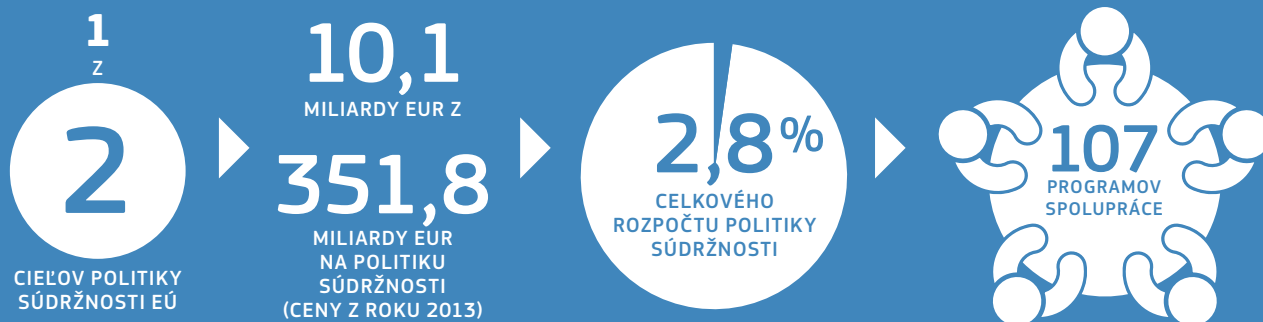
Dnes vstupujeme do piateho programového obdobia Interreg a v roku 2015 oslávime jeho 25. výročie. V súčasnosti program Interreg predstavuje viac ako 10 miliárd EUR investovaných do vzájomnej spolupráce regiónov a územných, sociálnych či hospodárskych partnerov v rámci viac ako 100 programov spolupráce. Interreg priniesol mnohé zmeny: pomohol vyliečiť staré rany a zmeniť myslenie, investoval do mostov prekonávajúcich hranice a spájajúcich kultúry, vyzdvihol dôležitosť spoločnej starostlivosti o spoločné dobro a vytvoril skutočný zmysel spolupatričnosti a solidarity v mnohých regiónoch.

Od programov Interreg sa tiež očakáva, že prispesú k reforme politiky súdržnosti na nové obdobie 2014–2020. Strategickjší prístup, lepšie a jasnejšie výsledky, väčšia koncentrácia na dosiahnutie väčšieho účinku – to všetko sú nové výzvy pre zúčastnené strany: programy aj projektových partnerov.

▼ VÝVOJ PROGRAMU INTERREG 1990–2020

INTERREG 2014–2020

► CEZHRANIČNÉ INTERREG VA

60 PROGRAMOV SPOLUPRÁCE VNÚTORNÉ HRANICE
6,6
MILIARDY EUR

12 INTERREG IPA NÁSTROJ PREDVSTUPOVEJ POMOCI
242*
MILIÓNOV EUR

16 INTERREG ENI NÁSTROJ EURÓPSKEHO SUSEDSTVA
634*
MILIÓNOV EUR

► NADNÁRODNÉ INTERREG VB

15 PROGRAMOV SPOLUPRÁCE

2,1
MILIARDY EUR

► MEDZIREGIONÁLNE INTERREG VC

4 PROGRAMY SPOLUPRÁCE

- INTERREG EURÓPA
- INTERACT
- URBACT
- ESPON

► 0,5
MILIARDY EUR

*Príspevok EFRR

Prečo je potrebná spolupráca?

V súlade s článkom 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prispieva Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) k zmierňovaniu rozdielov v úrovniach rozvoja v regiónoch EÚ a zvlášť v tých regiónoch, v ktorých rozvoj môže zaostávať: vo vidieckych oblastiach, v oblastiach ovplyvnených zmenou orientácie priemyslu, v regiónoch, ktoré sú sužované vážnymi a trvalými prírodnými alebo demografickými znevýhodneniami, v ostrovných, cezhraničných a horských regiónoch. Preto okrem podpory investícií do rastu a pracovných miest (prvý cieľ politiky súdržnosti na obdobie 2014–2020) v rámci cieľa európskej územiaj spolupráce (druhý cieľ politiky súdržnosti na obdobie 2014–2020) EFRR financuje aj cezhraničné, nadnárodné a medziregionálne programy, aby podporil harmonický rozvoj územia Únie⁽¹⁾.

Tretina obyvateľov EÚ žije v pohraničných oblastiach pozdĺž 38 vnútorných hraníc a často je ovplyvnená geografickými, jazykovými, administratívnymi a právnymi bariérami. V niektorých pohraničných oblastiach musí program Interreg ešte vždy liečiť rany minulosti, meniť nedávnych „nepriateľov“ na „susedov“ a posilňovať trvalú dôveru. Integrovanjšie úrovne spolupráce prispievajú k harmonickému rozvoju územia vytváraním životných a pracovných podmienok, ktoré môžu pomôcť udržať ľudský kapitál a vedomosti v pohraničných oblastiach a pritiahnúť inovatívne podnikanie. Spolupráca môže prispieť k účinnejšiemu spoločnému využitiu nevyužitého potenciálu na oživenie hospodárskeho rozvoja v často periférnych regiónoch. Pomáha aj pri jednotnej správe spoločného územia tým, že sa hlási k bezhraničnej povahe prírodných prvkov, ako sú voda a vzduch.

Spolupráca vo väčších regionálnych oblastiach tiež pridáva regionálnemu rozvoju dôležitú európsku dimenziu: väčšie funkčné oblasti treba analyzovať spoločne na európskej úrovni, aby došlo k zhode a uplatňovaniu priorít a strategických reakcií. Nakoniec, spolupráca umožňuje budovať siete v rámci 28 členských štátov EÚ na rozvíjanie osvedčených postupov a uľahčenie výmeny skúseností úspešných regiónov. Vzájomná výmena poznatkov je skutočnou spoločnou hodnotou regiónov Európy.

(1) Nariadenie európskej územiaj spolupráce: nariadenie (EÚ) č. 1299/2013 Európskeho parlamentu a Rady zo 17. decembra 2013 o konkrétnych ustanoveniach na podporu cieľa európskej územiaj spolupráce prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Ú. v. EÚ L 347 z 20. decembra 2013, str. 259.

► **BELGICKO/FRANCÚZSKO**
Cezhraničná zdravotná starostlivosť

Už viac ako 20 rokov sa schéma spolupráce podporovaná programom Interreg zameriava na zlepšenie prístupu k zdravotnej starostlivosti pre ľudí žijúcich vo francúzsko-belgickej pohraničnej oblasti prostredníctvom posilňovania medicínskej a zdravotnej kapacity v oboch krajinách a spoločného využívania vybavenia.

Rámcová dohoda vyrokovaná medzi Francúzskom a Belgickom v roku 2002, ktorá nadobudla platnosť v roku 2011, vytvorila „zdravotné regióny“, ktoré pacientom z danej oblasti dávajú možnosť liečiť sa na oboch stranách francúzsko-belgickej hranice bez administratívnych alebo finančných prekážok. Odhaduje sa, že v roku 2013 prekročilo hranice viac ako 15 000 pacientov s cieľom liečiť sa, asi 6 000 zdravotne postihnutých francúzskych pacientov bolo na pobyte v belgických zariadeniach a prostredníctvom mobilných záchranných služieb a služieb intenzívnej starostlivosti na oboch stranách hranice prebehlo viac ako 500 cezhraničných záchranných zdravotných akcií. Ďalšie dve dohody týkajúce sa záchrannej lekárskej starostlivosti a služieb pre zdravotne postihnuté osoby sú v procese ratifikácie.

Od nového programu Interreg sa očakáva, že bude reagovať na určité potreby a výzvy:

- správa pacientov prostredníctvom technológie IT v zdravotných poisťovniach;
- rámcová dohoda týkajúca sa repatriácie tiel pacientov, ktorí zomreli za hranicami;
- vývoj spolupráce pri správe potrieb starších ľudí a ľudí odkázaných na pomoc iných;
- cezhraničné projekty podpory, prevencie a vzdelávania pacientov;
- zlepšovanie komunikácie o výsledkoch projektov.

► **BELGICKO/FRANCÚZSKO/ÍRSKO/SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO**
InTraDE – Inteligentná doprava pre dynamické prostredie

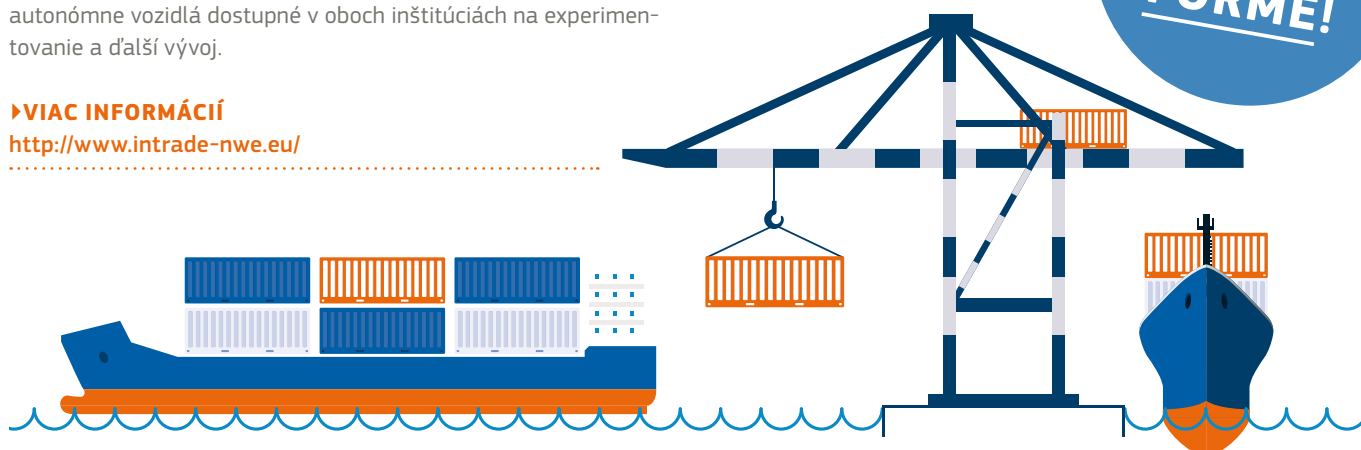
Projekt InTraDE financovaný v rámci programu Interreg IV B pre severozápadnú Európu zlepšuje prepojenie v regióne prostredníctvom podpory inteligentnej a udržateľnej dopravy a riešení IKT.

Projekt InTraDE vytvára nový koncept inteligentných autonómnych vozidiel na autonómne riadenie a vedenie nákladnej dopravy v rámci obmedzených priestorov regionálnych prístavov severozápadnej Európy, ktorý sa testuje v prístavoch Radicatel (Francúzsko), Dublin (Írsko) a Oostende (Belgicko).

Štúdia sociálno-ekonomického vplyvu ukázala, že vozidlo je výhodnejšie oproti existujúcim systémom prepravy prístavných kontajnerov, uspelo pri optimalizácii postupu a priestoru potrebného na nakladanie a vykladanie prepravných kontajnerov a prispôbilo sa existujúcej infraštruktúre.

Projekt vytvoril významný vedomostný kapitál, ktorý sa začlení do dvojročného medzinárodného magisterského programu robotiky a prepravy spoločne vyučovaného v angličtine vzdelávacími inštitúciami Polytech-Lille a École Centrale de Lille. Program kombinuje škálu praktických aplikácií cez technologické testovacie zariadenia, ako sú holonomické roboty, roboty manipulátory a inteligentné autonómne vozidlá dostupné v oboch inštitúciách na experimentovanie a ďalší vývoj.

► **VIAC INFORMÁCIÍ**
<http://www.intrade-nwe.eu/>

INTERREG VERZUS PROGRAMY PRE JEDNOTLIVÉ KRAJINY

PROGRAMY PRE JEDNOTLIVÉ KRAJINY

POLITIKA SÚDRŽNOSTI – INVESTÍCIE ZAMERANÉ NA RAST A TVORBU PRACOVNÝCH MIEST

INTERREG

POLITIKA SÚDRŽNOSTI – CIEĽ EURÓPSKEJ ÚZEMNEJ SPOLUPRÁCE

▶ ROVNAKÉ POŽIADAVKY NA ORIENTÁCIU NA VÝSLEDKY

RÁMEC VÝKONNOSTI

...ALE ŽIADNA VÝKONNOSTNÁ REZERVA

DÔRAZ NA TEMATICKÉ CIELE

...ALE ŠPECIFICKÉ PRAVIDLÁ (80% ROZPOČTU NETECHNICKEJ PODPORY SA SÚSTREDÍ MAXIMÁLNE NA 4 TEMATICKÉ CIELE)

▶ 11 TEMATICKÝCH CIEĽOV

...A NIEKOĽKO ŠPECIFICKÝCH INVESTIČNÝCH PRIORÍT

MEDZI KTORÉ PATRÍ DIALÓG MEDZI INŠTITÚCIAMI A OBYVATEĽMI

Program Interreg podľa reformovanej politiky súdržnosti

Politika súdržnosti na obdobie 2014–2020 sa výrazne reformovala, aby dosiahla väčší vplyv. Na naplnenie hlavného zámeru, ktorým je pomoc pri dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020, ako je inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast, sú potrebné strategickejšie a integrovanejšie investície. Preto sa investície v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) sústredia na štyri kľúčové priority: inovácie a výskum, digitálna agenda, podpora malých a stredných podnikov (MSP) a nízkouhlíkové hospodárstvo. Programy Interreg budú priamo prispievať k sústreďovaciemu úsiliu a zároveň si uchovajú svoje špecifické zameranie na zlepšovanie cezhraničnej spolupráce medzi inštitúciami.

Úmyslom je zabezpečiť maximálny vplyv dostupných finančných prostriedkov EÚ, a preto sa reformovaná politika súdržnosti ešte viac zameriava na ciele a výsledky prostredníctvom jasných, transparentných a merateľných cieľov a väčšieho dôrazu na hodnotenie. Od programov Interreg sa tiež vyžaduje, aby boli strategickejšie a definovali lepšie a jasnejšie výsledky.

Kritickým v tomto novom období je aj cieľ posilnenia spolupráce medzi rôznymi finančnými nástrojmi, programami a mechanizmami spolupráce, ako sú makroregionálne stratégie. Od nových programov Interreg sa bude požadovať posilnenie ich prepojení na vnútroštátne a regionálne programy a preukázanie väčšieho súladu s novorozvinutými makroregionmi.

Reformovaná politika súdržnosti sa napokon tiež zameriava na zjednodušenie prostredníctvom vytvorenia všeobecného súboru pravidiel pre všetky európske štrukturálne a investičné fondy, ako aj jednoduchšie pravidlá pre účtovníctvo, jasnejšie pravidlá oprávnenosti a cielenejšie požiadavky na poskytovanie výkazov. Dúfajme, že programy Interreg budú čo najviac ťažiť z príležitostí na zjednodušenie a znížiť sa tak administratívne zaťaženie príjemcov.

▶VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/index_en.cfm

▶NAJNOVŠIE SPRÁVY

[NAJNOVŠIE SPRÁVY V SKRATKE]

VÝMENA SKÚSENOSTÍ S FINANČNÝMI NÁSTROJMI

Súčasťou tohtoročného podujatia Open Days bolo aj skupinové zasadnutie prezentujúce prácu projektu FIN-EN – „Výmena metodík v oblasti finančného inžinierstva“ – iniciatívu 13 inštitúcií, z ktorých každá zastupovala iný región EÚ. Tento jedinečný projekt, ktorý je spolufinancovaný z EFRR v rámci programu spolupráce Interreg IV C, podnietil medziregionálnu výmenu skúseností s finančnými nástrojmi a analyzoval silné a slabé stránky ich realizácie.

Keďže projekt FIN-EN sa končí v decembri 2014, nastáva preň čas inventúry a prípravy na využitie finančných nástrojov v novom programovom období. Zhrnutie projektu identifikuje šesť oblastí, ktoré predstavujú pole ďalšej činnosti: budovanie kapacity, kontinuita, flexibilita, podpora, načasovanie a certifikácia.

▶VIAC INFORMÁCIÍ

Usmernenia a zhrnutie projektu FIN-EN:
<http://www.fin-en.eu/index.php/fin/guidelines/>

Pozrite si aj profil projektu FIN-EN v časopise
Panorama č. 47.

NOVÁ SPRÁVA KOMISIE

„NORTHERN IRELAND IN EUROPE“ REPORT

Správa vydaná v Bruseli 3. novembra 2014 označuje významný míľnik vo vzťahu, ktorý sa prehľbuje od rozhodnutia predsedu Komisie **Joseho Manuela Barrosa** v roku 2007 ustanoviť v rámci inštitúcie pracovnú skupinu pre Severné Írsko. Ako zástupca regiónu pri spoločnom vydaní správy **Malcolm McKibbin**, vedúci verejnej služby v Severnom Írsku, povedal, že nová správa „potvrďuje krok ku zmene v zapojení sa Severného Írska v Európe, čo malo založenie pracovnej skupiny uľahčiť“. S výhľadom do budúcnosti dodal: „... chceme pokračovať v posilňovaní nášho zapojenia sa v Európe s ambicióznymi cieľmi stanovenými v súvislosti s čerpaním fondov a s väčším odhodlaním, aby bol vypočutý náš hlas pri rozvoji európskej politiky a náš región považovaný za partnera pre iných v rámci EÚ“. Počiatky pracovnej skupiny pre Severné Írsko sú založené na dohode obnoviť spoločnú deľbu moci v Severnom Írsku z mája 2007, na ktorej sa podieľali dve hlavné politické strany Democratic Unionist Party (DUP) a republikánska strana Sinn Fein (SF). Predseda Komisie Barroso navrhol, aby sa v rámci Komisie vytvorila pracovná skupina, ktorá by preskúmala, ako by Severné Írsko mohlo vo väčšej miere profitovať z politik EÚ a aktívnejšie sa podieľať na politickom procese EÚ, aby zvýšilo svoju prosperitu. Pracovná skupina pre Severné Írsko je nanajvýš flexibilná a pôvodná skupina desiatich útvarov Komisie sa postupne rozšírila na 18. Najnovšia správa sa zakladá na správe predloženej Severnému zhromaždeniu už skôr v roku 2014 o výsledku siedmich rokov fungovania pracovnej skupiny pre Severné Írsko.

▶VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/ireland/report2014.pdf

1. **ADELA NISTORAOVÁ, Portugalsko:** Projekt: Prístav Ponta Delgada, São Miguel, Azory, Portugalsko – fond EÚ: EFRR
2. **IEVA VÍKSNEOVÁ, Lotyšsko:** Projekt: Nový vlak v Ríge, ktorý preváža cestujúcich z jedného pobrežia na druhé – fond EÚ: EFRR
3. **KRISTINA GRIGUOLÉOVÁ, Litva:** Projekt: Geologický prieskum Litvy – fond EÚ: EFRR

► Plagát na stranách 22 a 23 je na požiadanie k dispozícii vo formáte A1 na adrese: regio-panorama@ec.europa.eu

EUROPE IN MY REGION FOTOGRAFICKÁ SÚŤAŽ

Fondy EÚ pomáhajú pri riešení širokého spektra problémov v celej Európe od zlepšovania dopravných prepojení a podpory malých a stredných podnikov po investície do čistejšieho životného prostredia, vývoja nových produktov a zlepšovania úrovne vzdelania a zručností. Každoročná fotografická súťaž Európa v mojom regióne sa zameriava na vyzdvihnutie skvelej práce, ktorá sa za pomoci financovania EÚ vykonáva v rámci projektov v celej Európe, a spoznávanie významu týchto projektov pre miestne spoločenstvá.

V roku 2014 súťaž prebiehala cez leto prostredníctvom sociálnych médií, ako aj po minulé roky. Súťažné príspevky sa odosielali na online platformu a následne sa uskutočnilo verejné hlasovanie. Celkovo aplikácia služby Facebook zaznamenala viac ako 100 000 jedinečných návštev, odovzdalo sa viac ako 1 000 vyhovujúcich fotografií a viac ako 14 000 hlasov.

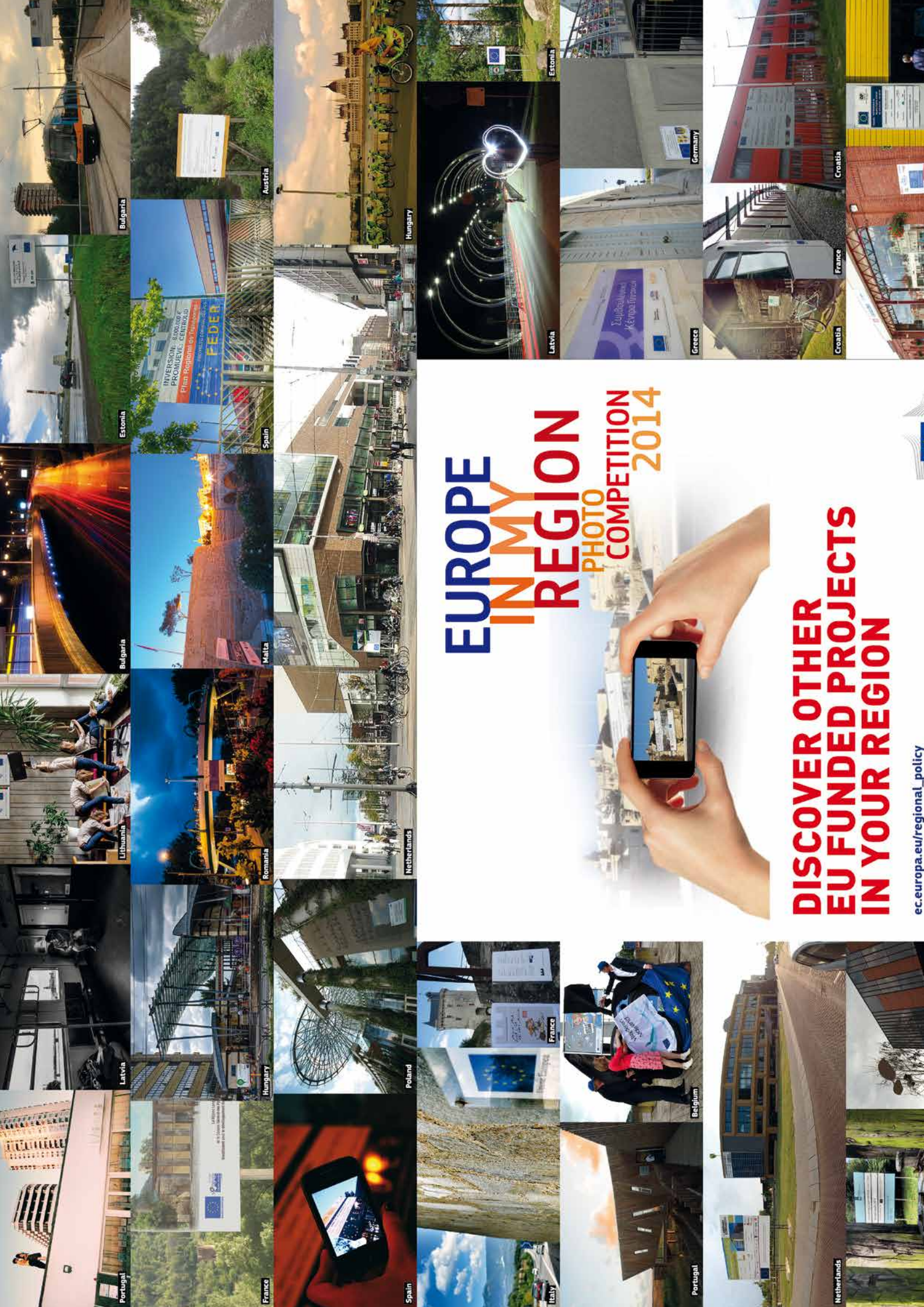
► **1 002**
súťažných príspevkov z ► **27**
krajín

► **14 268**
hlasov

► **106 474**
jedinečných návštevníkov
aplikácie sociálneho média

► **3**
víťazi

Nezávislá porota zložená z odborníkov z oblasti fotografie a sociálnych médií vybrala troch víťazov zo 100 fotografií, ktoré získali najviac hlasov, a z ďalších 50 prihlásených fotografií. Víťazmi sa stali **Adela Nistoraová** z Portugalska, **Kristina Griguolėová** z Litvy a **Ieva Vīksneová** z Lotyšska. Získali vybavenie na fotoaparát v hodnote 1 000 EUR a výlet pre dvoch do Bruselu. Ceny si prevzali od **komisára Hahna** na slávnostnom udeľovaní cien počas podujatia Open Days – Európskeho týždňa regiónov a miest v októbri v Bruseli a podelili sa o svoj príbeh, ktorý ich priviedol k výhre.

EUROPE IN MY REGION PHOTO COMPETITION 2014

**DISCOVER OTHER
EU FUNDED PROJECTS
IN YOUR REGION**

ec.europa.eu/regional_policy

Bulgaria

Estonia

Bulgaria

Lithuania

Latvia

Portugal

Austria

Spain

Malta

Romania

Hungary

France

Hungary

Netherlands

Poland

Spain

Italy

Latvia

Greece

France

Belgium

Portugal

Netherlands

Croatia

Croatia

Germany

France

Croatia

Croatia

Romania

United Kingdom

Italy

Latvia

Netherlands

Ireland

Spain

Italy

Latvia

Lithuania

Romania

Slovenia

Italy

Lithuania

Bulgaria

Bulgaria

Portugal

Italy

France

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

United Kingdom

Malta

Czech Republic

Slovakia

Greece

► BUDOVANIE KAPACÍT

POSILŇOVANIE ADMINISTRATÍVNYCH KAPACÍT NA SPRÁVU EURÓPSKÝCH ŠTRUKTURÁLNYCH A INVESTIČNÝCH FONDŮV

Zavedenie nových nariadení pre politiku súdržnosti na obdobie 2014–2020 zameralo pozornosť na kapacitu členských štátov v súvislosti s prispôbením sa novým požiadavkám na využívanie európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF). Má to priamy vplyv na schopnosť členských štátov správne implementovať investičné programy a dosiahnuť najlepšie možné výsledky. V súvislosti s tým Európska komisia spustila množstvo iniciatív, ktoré majú v prípade potreby pomôcť členským štátom EÚ pri posilňovaní administratívnej kapacity a riešení problémových oblastí realizácie.

Vzájomné učenie sa je jedným z najlepších spôsobov, ako rozvíjať správne zručnosti a kompetencie.

► DANUTA JABŁOŃSKA

► ŠKOLENIE ODBORNÍKOV Z ČLENSKÝCH ŠTÁTOV EÚ V SÚVISLOSTI S NOVÝMI PRAVIDLAMI

Ako súčasť príprav nového programového obdobia a podpory členských štátov EÚ pri interpretácii a uplatňovaní nových regulačných požiadaviek spustila Európska komisia sériu školení pre riadiace, certifikačné a kontrolné orgány pracujúce s európskymi štrukturálnymi fondmi (t. j. Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) a Európsky sociálny fond (ESF)) a s Kohéznym fondom.

Školenie sa zameriava na nové kľúčové prvky v legislatívnom rámci politiky súdržnosti EÚ na obdobie 2014–2020 a je rozdelené do dvoch modulov: jeden je zameraný na plánovanie a realizáciu a druhý na finančné riadenie a problémy kontroly. V školení sa predpokladá, že účastníci už majú isté vedomosti. Preto je program školenia navrhnutý tak, aby podporil výmenu skúseností medzi účastníkmi a interakciu účastníkov a predstaviteľov Európskej komisie.

Školenie prebieha počas roka 2014 a na začiatku roka 2015. Podľa očakávaní by sa ho malo zúčastniť viac ako 500 odborníkov zo všetkých členských štátov EÚ.

► VIAC INFORMÁCIÍ

Všetky školiace materiály vrátane prezentácií a podcastov možno nájsť na webovej stránke Generálneho riaditeľstva pre regionálnu a mestskú politiku:
http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/experts_training_en.cfm

▷ KONTAKT S NÁPROTIVKAMI A UČENIE SA OD NICH

Priamy kontakt s predstaviteľmi Komisie je veľmi cenný, takisto aj možnosť učiť sa od náprotivkov z iných krajín.

▶ GABRIELA HILKOVIČOVÁ

Spätná väzba zo školení ukazuje, že odborníci z členských štátov radi stretávajú svoje náprotivky z iných krajín. Oceňujú aj možnosť osobne spoznať predstaviteľov Komisie.

„Ak budem mať v budúcnosti otázku alebo problém, budem môcť zdvihnúť telefón a zavolať úradníka v Bruseli a neformálne si s ním pohovoriť. Veľmi mi to uľahčí život,“ vraví **Piotr Wolski** z úradu maršala vojvodstva Zachodniopomorskie, Poľsko. „Vďaka tomuto priamemu kontaktu tiež presne vieme, čo sa vyžaduje. Po návrate informujem svoj tím o tom, čo som sa naučil.“

Gabriela Hilkovičová z Oddelenia metodiky Úradu vlády Slovenskej republiky tiež ocenila hodnotu školení. „Hoci už vieme veľa, v týchto procesoch existuje mnoho nuáns a drobných bodov, ktoré treba jasne pochopiť. Priamy kontakt s predstaviteľmi Komisie je veľmi cenný, takisto aj možnosť učiť sa od náprotivkov z iných krajín.“

▷ NOVÝ PROGRAM VZÁJOMNEJ VÝMENY PRE ODBORNÍKOV NA REGIONÁLNU POLITIKU

Zatiaľ čo sa školenie pokúša uľahčiť prípravu orgánov zaoberajúcich sa správou EŠIF na programové obdobie 2014–2020, Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku paralelne pracuje na ďalšej iniciatíve zameranej na nastavenie schémy systematickejšej výmeny skúseností medzi členskými štátmi EÚ.

V celej Európe je zhruba 24 000 zamestnancov zapojených do realizácie Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu (KF). Dohromady majú títo ľudia mnoho vedomostí a neoceniteľných praktických skúseností, ktoré by sa mohli a mali vymieňať, aby sa naďalej zlepšovalo riadenie investičných programov. Nedávna štúdia, o ktorú požiadalo GR pre regionálnu a mestskú politiku, potvrdila, že existuje vysoký dopyt po nástroji vzájomnej výmeny informácií medzi orgánmi riadiacimi EFRR a KF.

Reakcia na potreby budovania kapacít v členských štátoch

Všetko sa začalo analýzou potrieb⁽¹⁾. Na začiatku roku 2014 prebehol prieskum a séria hĺbkových rozhovorov s členskými štátmi o ich potrebách budovania kapacít v súvislosti s riadením európskych štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu. Výsledok tejto analýzy potrieb bol jednoznačný. Približne polovica opýtaných potvrdila potrebu ďalšieho budovania kapacít a takmer všetci opýtaní (90%) si mysleli, že nové vzájomné výmeny na úrovni EÚ uľahčujúce využitie nástrojov by boli cenným doplnkom k existujúcim opatreniam na budovanie kapacít (napr. školenia a konzultácie).

Štúdia navyše odhalila, že isté typy inštitúcií – konkrétne regionálne alebo odvetvové riadiace orgány, ako aj sprostredkovateľské orgány – sa zvlášť zaujímajú o výmenu skúseností, pretože v porovnaní s kontrolnými alebo koordinačnými orgánmi majú obmedzenejší prístup k profesijným sieťam.

(1) Celá správa je k dispozícii online:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cees_en.pdf

Ďalším zaujímavým bodom, ktorý vyplynul z výsledkov analýzy, bolo, že inštitúcie vo všetkých členských štátoch sa považovali za možných príjemcov i poskytovateľov odborných znalostí.

REGIO PEER2PEER – pilotný program výmen

Na základe výsledkov analýzy potrieb GR pre regionálnu a mestskú politiku spustí pilotný program „REGIO PEER2PEER“, ktorý bude financovať až 100 výmen medzi predstaviteľmi verejného sektora riadiacimi EFRR a KF v členských štátoch EÚ.

Program bude financovať krátkodobé výmeny zamerané na odovzdávanie praktických skúseností a osvedčených postupov pri konkrétnych problémoch. Výmeny môžu mať formu študijnej návštevy, pridelenia odborníka alebo seminára.

Vynakladá sa úsilie na vytvorenie programu, ktorý ponúkne rýchlu pomoc a ušetrí používateľov od byrokratických a logistických ťažkostí. Nový nástroj vzájomnej výmeny bude tiež obsahovať opatrenia na zaistenie a vyhodnotenie kvality. Využije infraštruktúru a skúsenosť dobre zabehnutého nástroja TAIX (Technická pomoc a výmena informácií). Všetky členské štáty si budú môcť podať žiadosť. Požiadavka môže prísť od ktorejkoľvek inštitúcie vykonávajúcej riadiace a kontrolné funkcie v súvislosti s EFRR alebo KF.

Pilotný program vzájomnej výmeny sa začne v roku 2015 a bude prebiehať dva roky. Na konci pilotnej fázy sa dôkladne vyhodnotia výsledky tejto iniciatívy a rozhodne sa o budúcnosti tohto nástroja.

▷ OPEN DAYS 2014 – DÔRAZ NA VZÁJOMNÉ UČENIE SA

Na jednom zo seminárov podujatia Open Days 2014 prebiehala diskusia o vzájomných výmenách ako nástroji na posilnenie administratívnej kapacity v kontexte politiky súdržnosti. Na seminári sa predstavitelia orgánov členských štátov EÚ podelili o svoje skúsenosti a ponaučenia získané z účasti na programoch vzájomnej pomoci a Komisia predstavila nový pilotný program, ktorý sa práve rozvíja.

Rečníci a predstavitelia z publika sa zhodli na výhodách, ktoré vzájomné výmeny prinášajú v oblasti odovzdávania praktických znalostí a vytvárania trvalých vzťahov. Napríklad **Danuta Jabłońska**, odborníčka poľskej administratívy poskytujúca pomoc chorváckym orgánom, zdôraznila význam „ľudského faktora“ pri riadení európskych štrukturálnych a investičných fondov a vyjadrila názor, že „vzájomné učenie sa je jedným z najlepších spôsobov, ako rozvíjať správne zručnosti a kompetencie“.

Dobrinka Mihaylova, vedúca kontrolného orgánu v Bulharsku, sa podelila o úspešnú skúsenosť svojej organizácie, ktorá spolupracovala s kolegami v iných členských štátoch na posilnení administratívnej kapacity v oblasti kontroly napríklad tak, že sa zúčastnili spoločných kontrol, kde sa mohli učiť od kolegov a diskutovať o pracovných postupoch. Vyzdvihla, že: „... nové priateľstvá a zdieľané skúsenosti na všetkých zanechali stopu.“

V našej každodennej práci sa stretávame s ťažkými otázkami, pri ktorých by sme potrebovali pomôcť s praktickým riešením. Pre nás všetkých vidím mnoho príležitostí na využitie nového nástroja vzájomnej výmeny informácií.“

Prezentácie a diskusia na seminári identifikovali niekoľko podmienok, ktoré sú potrebné pre úspešnú výmenu odborných znalostí a jej trvalý účinok. Kľúč k úspechu závisí od vzájomného záujmu o činnosť, dôkladného plánovania pridelenia úloh a dobre definovaných potrieb a očakávaných výsledkov. Veľký význam má aj ponechanie dostatočného priestoru na flexibilitu pri realizácii výmeny a prebratie aktívnej zodpovednosti za vzdelávací proces.

▶ VIACÚROVNŇOVÉ RIADENIE

AKO POSILNIŤ ÚLOHU REGIÓNOV A MIEST V POLITIKE SÚDRŽNOSTI

Špeciálna správa pripravená na žiadosť odchádzajúceho komisára pre regionálnu politiku **Johannesa Hahna** ukazuje cestu k ďalšiemu posilňovaniu politiky súdržnosti prostredníctvom zlepšeného viacúrovňového riadenia a partnerstva.

Vo svojej správe „Viacúrovňové riadenie a partnerstvo: Van den Brandeho správa“ zverejnenej v októbri 2014 **Luc Van den Brande**, osobitný poradca komisára **Johannesa Hahna**, zdôraznil viacero spôsobov, akými možno dosiahnuť väčšiu jednotu v stratégii Európa 2020 a zabezpečiť lepší súlad medzi stratégiou a novými dohodami o partnerstve. Navrhuje aj niekoľko usmernení, ako možno ďalej posilniť kultúru viacúrovňového riadenia a partnerstva v iných politikách EÚ s územným rozmerom.

Ako hovorí pán Van den Brande: „Som úprimne presvedčený, že dôležité štrukturálne reformy uspejú len vďaka dobre cielej sústredenej a koordinovanej činnosti medzi verejnými i súkromnými činiteľmi na všetkých úrovniach. Modernizovaná politika súdržnosti na obdobie 2014–2020 je bezpochyby v tomto ohľade príkladom.“

Bielá kniha

Správa je postavená na viacerých iniciatívach, ktoré sa snažili posilniť princípy riadenia a partnerstva.

Výbor regiónov (VR) prijal bielu knihu o viacúrovňovom riadení v roku 2009, ktoré definuje ako: „koordinovanú činnosť inštitúcií Európskej únie, členských štátov a miestnych a regionálnych orgánov založenú na partnerstve a zacielenú na vypracovávanie a realizáciu politík EÚ“.

Nedávno Výbor regiónov prijal „Chartu viacúrovňového riadenia v Európe“. Zameriava sa na podporu dodržiavania tohto princípu vo všetkých fázach tvorby politík na úrovni EÚ a členských štátov. Chartu už podpísalo viac ako

LUC
VAN DEN
BRANDE

OSOBITNÝ
PORADCA KOMISÁRA
JOHANNESA HAHNA

Luc Van den Brande bol ministerským predsedom Flámska od januára 1992 do júla 1999. Od roku 1994 bol členom Výboru regiónov a v rokoch 2008–2010 bol jeho predsedom. Z vlastnej iniciatívy vytvoril Flámsky inštitút biotechnológie (VIB) a je tiež predsedom Agentúry flámsko-európskej spolupráce, predsedom Flámskeho medzinárodného technologického centra/Technopolis a predsedom správnej rady spoločnosti VRT (flámskej spoločnosti verejného vysielania).

150 regionálnych a miestnych orgánov a podporu jej vyjadruje čoraz viac politikov.

Zásada záväznosti

Charta zatiaľ nemá záväzný charakter. Môže ho nadobudnúť len prostredníctvom právnych predpisov EÚ. Základná zásada však už bola predstavená v nariadení o spoločných ustanoveniach, ktoré je základom činností európskych štrukturálnych a investičných fondov. Členské štáty sú teraz povinné organizovať partnerstvá vo všetkých fázach programu a na všetkých úrovniach.

VIACÚROVNŇOVÉ RIADENIE BUDOVANIE EURÓPY CEZ PARTNERSTVO

„Žiadame celistvejší vzťah medzi európskymi inštitúciami a hospodárskymi a sociálnymi činiteľmi, tiež medzi rozličnými úrovňami moci – vnútroštátnou, regionálnou a miestnou. Predovšetkým chceme silné vedenie, vedenie so schopnosťou podporovať čestný a plodný dialóg s obyvateľmi a so schopnosťou riadiť partnerstvo.“

Luc Van den Brande spomína, že v súvislosti s riadením sa Európska únia postupne vyvinula z modelu „zhora nadol“ na inkluzívnejší model vo väčšej miere zahŕňajúci sociálnych a hospodárskych partnerov. Postupom času dostali regionálne a miestne orgány viac možností prispieť „zdola nahor“ k integračnému procesu EÚ. Majú dôležitú úlohu v mnohých členských štátoch v spoločnom riadení EŠIF a pri príprave a realizácii operačných programov.

V roku 2000 Európska komisia prijala bielu knihu o európskom riadení, ktorá vyzdvihla päť zásad dobrého riadenia pri vytváraní politik EÚ, ktorými sú otvorenosť, spolupráca, zodpovednosť, účinnosť a jednotnosť. Dodržiavanie všetkých týchto zásad v celom cykle politik EÚ je ďalším dôležitým krokom v uplatňovaní cieľov EÚ a zvyšovaní zodpovednosti medzi sociálnymi partnermi.

Luc Van den Brande vyhlasuje, že nová politika súdržnosti založená na viacúrovňovom riadení by mala byť zdrojom inšpirácie pri budúcoročnej revízii stratégie Európa 2020. Revízia je „skvelou príležitosťou na zvýšenie zodpovednosti v rámci stratégie a zabezpečenie lepšej realizácie projektov v praxi“.

Kódex správania EÚ

Kódex správania EÚ pre partnerstvo predstavuje ďalší dôležitý krok v snahe zlepšiť kolektívny záväzok a zodpovednosť politiky súdržnosti.

Kódex definuje ciele a kritériá umožňujúce členským štátom realizovať zásady viacúrovňového riadenia a partnerstva, ale ponecháva im potrebnú flexibilitu, aby si mohli určiť praktické realizačné opatrenia.

Vplyv na dohody o partnerstve

Filozofia viacúrovňového riadenia a posilneného partnerstva teraz vplýva nielen na operačné programy, ale aj na nové dohody o partnerstve.

Správa hovorí, že prvé vyhodnotenie dohôd o partnerstve na obdobie 2014–2020 v súvislosti so zásadami viacúrovňového riadenia a partnerstva ukazuje, že v tejto oblasti neexistujú zásadné problémy. Členské štáty však realizujú zásady viacúrovňového riadenia a partnerstva rôznymi spôsobmi v rámci svojho inštitucionálneho pozadia, administratívnej kapacity, praktických skúseností atď. Nezávisle od krajiny dostatočná flexibilita umožňuje prispôbiť systémy politiky súdržnosti vnútroštátnej inštitucionálnej štruktúre.

Desať členských štátov ďalej upevnilo už existujúcu kultúru viacúrovňového riadenia a partnerstva a ďalších desať štátov zaznamenalo výrazné pokroky. V ôsmich členských štátoch existuje priestor na budúce zlepšenie kultúry viacúrovňového riadenia a partnerstva.

7-bodový plán

Luc Van den Brande podporuje plán načrtnutý Výborom regiónov v Aténskej deklarácii⁽¹⁾.

- ▶ 1. Rozšírenie stratégie o územný rozmer.
- ▶ 2. Národné programy reforiem v partnerstve.
- ▶ 3. Uplatňovanie viacúrovňového riadenia ako štandardného prístupu.
- ▶ 4. Zladenie európskeho semestra so skutočnými dlhodobými investíciami.
- ▶ 5. Využitie hlavných iniciatív stratégie európa 2020 na zlepšenie politickej koordinácie.
- ▶ 6. Mobilizovanie financovania dlhodobých investícií a zabezpečenie lepšieho vynakladania prostriedkov.
- ▶ 7. Posilňovanie administratívnej kapacity na dosiahnutie efektívnejšej realizácie.

Usmernenia do budúcnosti

Na začiatku nového legislatívneho mandátu má EÚ skutočnú šancu vytvoriť silnú Európsku úniu založenú na inteligentnom systéme kultúry viacúrovňového riadenia a zdieľaného partnerstva, ako hovorí Luc Van den Brande. Predstavuje niekoľko opatrení, ktoré majú tento proces posunúť vpred:

(1) Aténska deklarácia o hodnotení stratégie Európa 2020 v polovici jej obdobia vyhlásená Výborom regiónov na 6. európskom summite regiónov a miest v marci 2014:

<http://cor.europa.eu/en/events/summits/Pages/athens-2014-material.aspx>

▶ Luc Van den Brande odovzdáva svoju správu o viacúrovňovom riadení a partnerstve komisárovi Johannesovi Hahnovi.

„ Upevňovaním viacúrovňového riadenia a partnerstva ako hlavných zásad politika súdržnosti podľa môjho názoru pripraví pôdu ďalším politikám a stratégiám EÚ (so silným územným rozmerom), ako napríklad (nástupcovi) stratégie Európa 2020, politikám EÚ v súvislosti s energiou a zmenou klímy, rozvojovej spolupráci, susedskej politike, realizácii štokholmského programu, konsolidácii základných práv, prehĺbovaniu výnosu pre jednotný trh, ... aby sa stala skutočne celoeurópskou a vlastnou na všetkých úrovniach. “

▶ LUC VAN DEN BRANDE – OSOBNÝ PORADCA KOMISÁRA JOHANNESA HAHNA

▶ **VIACÚROVNŔOVÉ RIADENIE NA ZÁKLADE VÝSLEDKOV:**

keďže v každom členskom štáte existuje iný inštitučný a konštitučný systém, v EÚ nemožno uplatňovať jediný systém viacúrovňového riadenia. Systém hodnotenia treba vytvoriť na základe výsledkov. Výbor regiónov práve vypracúva hodnotiace tabuľky viacúrovňového riadenia na meranie rozvoja viacúrovňového riadenia v konkrétnych politikách EÚ.

▶ **VIACÚROVNŔOVÉ RIADENIE NA ZÁKLADE MIESTA:**

nemali by sa robiť žiadne rozdiely medzi konštitučnými regiónmi, regiónmi s legislatívnymi právomocami ani inými regiónmi, aby bol umožnený inkluzívnejší proces. Partnerské regióny EÚ možno podľa názoru poradcu Luca Van den Brandeho zoširoka identifikovať podľa konštitučného systému jednotlivých členských štátov.

▶ **SMER K VIACÚROVNŔOVÉMU RIADENIU A ÚNII ZALOŽENEJ NA PARTNERSTVE:**

implementácia Charty viacúrovňového riadenia v Európe na všetkých úrovniach riadenia.

▶ **VIAC INFORMÁCIÍ**

Viacúrovňové riadenie a partnerstvo:

VAN DEN BRANDEHO SPRÁVA

http://ec.europa.eu/regional_policy/upload/documents/Commissioner/VandenBrandereport_08102014.pdf

► HOSPODÁRSTVO VIDIEKA A UDRŽATEĽNÉ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE V EURÓPE

PODPORA Z EURÓPSKEHO POĽNOHOSPODÁRSKEHO FONDU PRE ROZVOJ VIDIEKA 2014–2020

► Rozvoj vidieka: príklad toho, čo sa dá dosiahnuť. PRIORITA 4 predstavuje obnovu, ochranu a posilnenie ekosystémov, ktoré súvisia s poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom.

V tomto vydaní časopis *Panorama* pokračuje v sérii článkov zameraných na jednotlivé európske štruktúrálné a investičné fondy (EŠIF) a venuje pozornosť Európskemu poľnohospodárskemu fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). EŠIF – konkrétne Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Kohézny fond (KF), Európsky námorný a rybársky fond (ENRF) a Európsky sociálny fond (ESF), ako aj Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) – sú hlavné fondy EÚ zamerané na podporu tvorby pracovných miest a rastu v celej EÚ v období rokov 2014–2020. Najviac prispievajú k napĺňaniu stratégie Európa 2020 na dosahovanie inteligentného, trvalo udržateľného a integrovaného rastu.

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka financuje príspevok EÚ na rozvoj vidieka v rámci celej Európskej únie. Je jedným z dvoch pilierov spoločnej poľnohospodárskej politiky, z ktorého sa financujú aj priame platby pre poľnohospodárov a podpora poľnohospodárskych trhov.

Základné údaje

Približne 80% územia EÚ je vidieckeho charakteru a väčšina tejto plochy sa využíva na poľnohospodárske účely alebo je pokrytá lesmi. Polovica populácie EÚ žije vo vidieckych oblastiach. Vidiek je zároveň zdrojom oddychu, relaxu a potešenia pre mnohých ľudí, ktorí žijú v mestách. Tak ako v minulosti, keď činnosť ľudí formovala krajinu, aj v súčasnosti tento proces pokračuje.

Rozvoj vidieka je základnou súčasťou spoločnej poľnohospodárskej politiky a za posledné desaťročia sa vyvíjal

VYTVÁRANIE SIETÍ

Od začatia činnosti v roku 2008 Európska sieť pre rozvoj vidieka (ESRV) a národné vidiecke siete (NVS) členských štátov významne prispeli – a budú naďalej prispievať – k napĺňaniu cieľov politiky rozvoja vidieka. Ukázalo sa, že vďaka vzájomnej spolupráci majú veľký potenciál zohrávať dôležitú úlohu v tvorbe pridanej hodnoty pri plnení plánov rozvoja vidieka a v zlepšovaní ich kvality. Pomohli zlepšiť konzistentnosť pri príprave programov a viedli k pravidelným výmenám informácií a osvedčených postupov medzi zainteresovanými stranami v oblasti rozvoja vidieka. Pomohli tiež pri budovaní nevyhnutných kapacít na podporu prístupu LEADER a ich existencia pomohla pri tvorbe spoločných analýz, ktoré poskytli výhodné perspektívy na národnej úrovni a na úrovni EÚ. Táto sieť bude naďalej prispievať k ďalším zlepšeniam v novom programovom období.

z potreby cielenej podpory poľnohospodárov zameranej na konkurencieschopnosť, diverzifikáciu hospodárskych príležitostí a poskytovanie verejných statkov v oblasti životného prostredia, ako aj s ohľadom na skutočnosť, že poľnohospodársky sektor nemožno posudzovať izolovane od celkového hospodárstva vidieka. Jedným zo špecifík politiky rozvoja vidieka je to, že je navrhnutá tak, aby reagovala na potreby prijímateľov finančnej podpory. Projekty sú zvyčajne malé a rozptýlené v rámci vidieckych oblastí.

Podpora pre potreby vidieka

Skúsenosti ukazujú, že bez dôkladnej podpory môže financovanie potrieb vidieka zaostávať v porovnaní s financovaním mestských centier. A pritom je veľmi dôležité venovať pozornosť vidieckym oblastiam. Niektoré z nich čelia veľkým problémom, ako je napríklad úbytok populácie, nižšia úroveň vzdelania a príjmu a nedostatočná infraštruktúra a služby. Zásahy EPFRV pomáhajú pri odstraňovaní týchto rozdielov medzi mestami a vidiekom. Vidiecke oblasti však majú obrovský potenciál pri poskytovaní dôležitých súkromných a verejných statkov, ako sú napríklad potraviny a ďalšie suroviny, krajina, čistý vzduch a voda a príjemné miesto na život a prácu.

EPFRV zohráva hlavnú úlohu pri podpore hospodárskych, environmentálnych a sociálnych aktivít vo vidieckych oblastiach. Posilňuje vidiecke hospodárstva pomocou stimulácie rastu, diverzifikácie hospodárskych činností a tvorby pracovných miest. Financujú sa z neho mnohé iniciatívy a projekty vo vidieckych komunitách na zvýšenie kvality života a na zlepšenie a zachovanie životného prostredia na vidieku a tým podporuje trvalú udržateľnosť a ochranu prírodných zdrojov, ako sú pôda, voda a biodiverzita, a dodávku verejných statkov.

Šesť priorít

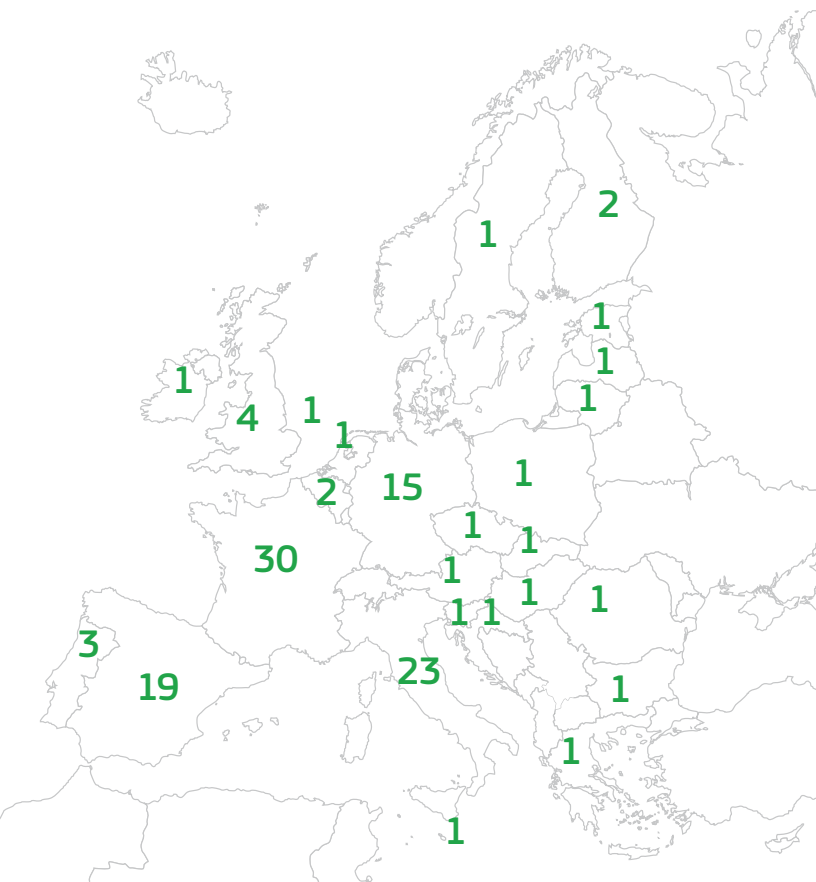
Vzhľadom na súčasné a budúce problémy, ktorým čelia vidiecke oblasti EÚ, bolo pre EPFRV stanovených šesť priorít. Tým sa zabezpečí, aby sa finančné prostriedky z fondu použili tam, kde je to najviac potrebné, pričom dosiahnuté výsledky tejto politiky a jej účinnosť sa budú posudzovať podľa týchto priorít. Ide o týchto šesť priorít:

- ▶ 1. Podporovať odovzdávanie vedomostí a inovácie v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vidieckych oblastiach.
- ▶ 2. Posilňovať životaschopnosť poľnohospodárskych podnikov – všetkých typov (v nížinách, vrchoch, horách, veľkých a malých) – vo všetkých regiónoch a trvalo udržateľné lesné hospodárstvo.
- ▶ 3. Zlepšiť organizáciu potravinového reťazca vrátane spracovania a propagácie produktov z fariem, podporu dobrých životných podmienok zvierat a používanie nástrojov riadenia rizík poľnohospodármi.
- ▶ 4. Obnovovať, zachovávať a posilňovať ekosystémy, ktoré súvisia s poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom.
- ▶ 5. Podporovať efektívne využívanie zdrojov a prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v odvetviach poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva.
- ▶ 6. Podporovať sociálne začleňovanie, zmiernenie chudoby a hospodársky rozvoj vo vidieckych oblastiach.

Ako v praxi funguje EPFRV?

Na začiatku programového obdobia 2014–2020 každý členský štát zostaví národný Program rozvoja vidieka (PRV) alebo súbor regionálnych PRV, ktoré budú pokrývať celé jeho územie. Celkovo bude v novom programovom období vytvorených 118 PRV. V programoch rozvoja vidieka sa uvedie analýza územia a identifikácia potrieb danej vidieckej oblasti vo vzťahu k šiestim prioritám rozvoja vidieka, ktoré sa ďalej členia na 18 oblastí záujmu. Na základe toho sa vytvorí stratégia, ktorá sa zameria na tie oblasti záujmu, ktoré sú vhodné vzhľadom na špecifický národný alebo regionálny kontext.

▶ POČET PROGRAMOV ROZVOJA VIDIEKA PODĽA KRAJÍN SPOLU ▶ 118

Zdroj: Európska komisia

Oblasti záujmu predstavujú kľúčové štrukturálne prvky jednotlivých programov rozvoja vidieka a každý obsahuje aspoň jeden kvantifikovaný cieľ, ktorý by sa mal dosiahnuť prostredníctvom realizácie programu. Potom sa navrhne súbor opatrení a činností, ktoré by spoločne mali prispieť k dosiahnutiu stanoveného cieľa. Napríklad na zlepšenie kvality vody môže byť potrebné zaviesť súbor opatrení zahŕňajúci postupy územného plánovania, podporné poradenstvo a investície, ktorých cieľom má byť zníženie priesakov a odtoku vody.

Koľko peňazí je k dispozícii?

V rámci rozpočtu EÚ bolo pre EPFRV vyčlenených na obdobie rokov 2014–2020 asi 95 miliárd EUR. V praxi to predstavuje iba časť peňazí, ktoré budú k dispozícii, pretože na každé euro z príspevku EÚ sú vláda členského štátu a/alebo príjemca povinní prispieť časťou, ktorej výška závisí od úrovne hospodárskeho rozvoja daného členského štátu a od typu financovanej činnosti. Tým sa zodpovednosť za poskytovanie

PRÍSTUP LEADER

LEADER je prístup k rozvoju vidieka zdola nahor, ktorý iniciovali miestne akčné skupiny (MAS). V priebehu rokov sa tento prístup ukázal ako efektívny nástroj, ako odovzdať moc „ľuďom v teréne“, aby sami posúdili problémy a príležitosti, ktoré majú, a aby mohli navrhnúť riešenia a zrealizovať ich. Využívajú sa cenné skúsenosti získané v predchádzajúcom období rokov 2007–2013, aby sa v novom období 2014–2020 čo najlepšie využil potenciál programu LEADER a zároveň sa ďalej zvyšovalo jeho využívanie.

Prístup LEADER je založený na siedmich princípoch:

- 1. OBLASTNÝ PRÍSTUP:** uplatňuje sa na malom, homogénnom a sociálne súdržnom území.
- 2. PRÍSTUP ZDOLA NAHOR:** miestne zainteresované strany navrhujú stratégiu a vyberajú činnosti.
- 3. VEREJNO-SÚKROMNÉ PARTNERSTVÁ:** miestne akčné skupiny sú vyvážené a zahŕňajú subjekty verejného aj súkromného sektora, ktoré dokážu mobilizovať všetky dostupné zručnosti a zdroje.
- 4. INOVÁCIE:** umožniť MAS, aby boli flexibilné pri zavádzaní nových nápadov a metód.
- 5. INTEGRÁCIA:** v rámci hospodárskych, sociálnych, kultúrnych a environmentálnych činností; odlišuje sa od sektorového prístupu.
- 6. VYTVÁRANIE SIETÍ:** umožňuje výmenu poznatkov medzi ľuďmi, organizáciami a inštitúciami na miestnej, regionálnej, vnútroštátnej a európskej úrovni.
- 7. SPOLUPRÁCA:** medzi skupinami LEADER napríklad s cieľom podeliť sa o skúsenosti, umožniť komplementárnosť alebo dosiahnuť rozhodujúci objem investícií.

potrebného financovania na projekty rozdelí medzi EÚ a vnútroštátne a miestne zainteresované strany. Okrem toho mnohé členské štáty presunuli časť z im pridelených priamych platieb na zvýšenie financovania svojich programov rozvoja vidieka.

Aké typy činností sa môžu financovať?

Z EPFRV sa môžu financovať rôzne druhy opatrení a činností, pričom nasledujúci zoznam predstavuje iba časť z nich:

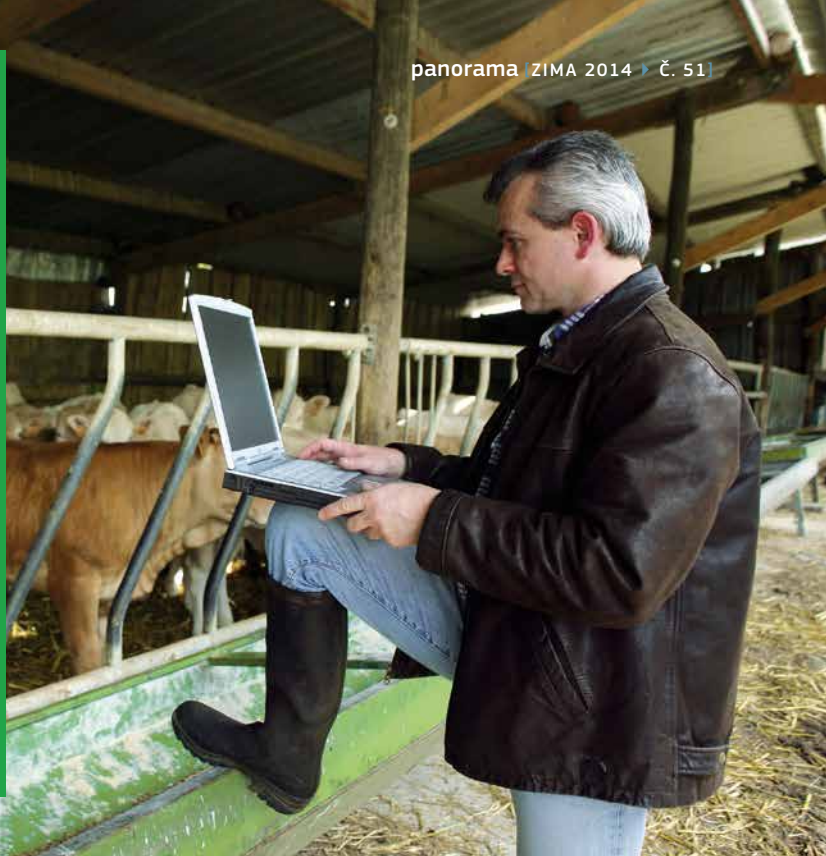
- ▶ 1. Príspevok na investície zamerané na zlepšenie celkovej výkonnosti a udržateľnosti poľnohospodárskych podnikov, propagáciu a spracovanie poľnohospodárskych produktov a investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností.
- ▶ 2. Poradenské služby určené na pomoc poľnohospodárom, lesníkom a malým a stredným podnikom (MSP) vo vidieckych oblastiach s cieľom zlepšiť hospodársku a environmentálnu výkonnosť a odolnosť voči zmene klímy.

INOVÁCIE

INOVÁCIE RÔZNEHO DRUHU MÔŽU BYŤ MOTOROM POKROKU.

Ciele rastovej stratégie EÚ Európa 2020 zdôrazňujú význam toho, aby všetky časti Európy (vidiecke aj mestské) rovnako využívali tento motor inovácie. Nové produkty, služby, technológie, postupy a spôsoby organizácie (okrem iného) môžu zvýšiť zisky poľnohospodárskeho alebo iného vidieckeho podniku, zabezpečiť lepšiu starostlivosť o životné prostredie a posilniť sociálnu štruktúru vidieka.

V období rokov 2010–2014 boli na účely inovácie využité rôzne opatrenia na rozvoj vidieka. Osobitne významné boli opatrenia na zabezpečenie odovzdávania vedomostí, poradenských služieb, investícií do fyzických aktív alebo spolupráce. V rámci realizácie nových programov sa budú tieto opatrenia ďalej posilňovať.

Dosiahnuté výsledky a odkaz

- ▶ **3.** Kapitálové granty až do výšky 70 000 EUR ako pomoc na založenie podniku pre začínajúcich mladých poľnohospodárov a na vytváranie nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach.
- ▶ **4.** Odborná príprava, ktorá môže mať formu seminárov, vzdelávacích kurzov, koučingu, výmenných pobytov a návštev na farmách alebo v lesných podnikoch.
- ▶ **5.** Podpora základných služieb v dedinách a obnova všetkých druhov infraštruktúry malého rozsahu vrátane investícií do obnoviteľnej energie, šetrenia energiou a infraštruktúry širokopásmového internetového pripojenia.
- ▶ **6.** Zakladanie skupín a organizácií výrobcov na účely, ako sú prispôbenie výroby a výstupov výrobcov požiadavkám trhu a spoločná organizácia ich prípravy a predaja.
- ▶ **7.** Podpora poľnohospodárov, ktorí sa venujú poľnohospodárskym aktivitám, ktoré majú pozitívny vplyv na životné prostredie a zmierňovanie účinkov zmeny klímy.
- ▶ **8.** Podpora prechodu z konvenčného poľnohospodárstva na ekologické poľnohospodárstvo.
- ▶ **9.** Podpora pre poľnohospodárov na kompenzáciu dodatočných nákladov a ušlého príjmu v dôsledku účinku smerníc Natura 2000 a rámcovej smernice o vode.
- ▶ **10.** Platby pre poľnohospodárov v horských oblastiach a iných oblastiach so sťaženými prírodnými a inými špecifickými podmienkami na kompenzáciu dodatočných nákladov a ušlého príjmu v dôsledku obmedzení pre poľnohospodársku výrobu v danej oblasti.
- ▶ **11.** Kompenzácia pre poľnohospodárov, ktorí dobrovoľne realizujú postupy zabezpečujúce dobré životné podmienky zvierat nad rámec povinných požiadaviek stanovených v existujúcich právnych predpisoch.

EPFRV poskytuje finančnú podporu pre poľnohospodárov, aby mohli na pôde hospodáriť s ohľadom na životné prostredie a zároveň produkovať potraviny pre našich občanov a vytvárať pracovné miesta v poľnohospodárskom a potravinárskom odvetví. Tieto platby zabezpečujú, aby sa pôda naďalej využívala správne a trvalo udržateľným spôsobom a aby mohla poskytovať mnohé verejné statky, ktoré spoločnosť očakáva – ako sú napríklad rekreácia, estetická hodnota, zariadenia na relaxáciu, ochrana vzácnych prírodných zdrojov (pôdy, vody a biodiverzity) a opatrenia na boj proti zmene klímy. To všetko pomáha zabezpečiť, aby sme ďalším generáciám zanechali zdravú planétu.

Dosiahnuté výsledky politiky rozvoja vidieka EÚ je najlepšie vidieť pri návšteve vidieckych oblastí. Poľnohospodárske podniky sa stávajú viac konkurencieschopnými, zakladajú sa nové vidiecke podniky a zabezpečuje sa ochrana krajiny, živočíchov a prírodných zdrojov. Podpora v rámci rozvoja vidieka pomáha vidieckym oblastiam, aby boli lepšie prepojené miestnymi komunikáciami, a zlepšuje služby, ako sú dodávka vody, kanalizácia a sociálne zariadenia. Vidiecke komunity si vytvárajú silnejšiu správu vecí verejných a kvalita života ľudí žijúcich vo vidieckych oblastiach sa zlepšuje.

V období rokov 2014–2020 by mali finančné prostriedky na rozvoj vidieka priniesť efektívnejšie výsledky a poskytnúť tak ešte väčší úžitok z peňazí EÚ.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_sk.htm

► MESTSKÁ AGENDA EÚ

ĎALŠIE KROKY

Vyššie 360 miliónov ľudí v Európe žije v mestách. Sú to viac ako dve tretiny populácie EÚ. Tieto mestské oblasti čelia obrovským problémom, ktoré sa týkajú dopravy a mobility, pracovných miest a podnikov, hospodárstva a životného prostredia, bývania a sociálnych otázok – a to sú len niektoré z nich. V rámci mestskej agendy EÚ podniká kroky na lepšiu integráciu týchto problémov miest do tvorby politiky EÚ.

Čo je to mestská agenda?

Diskusia o mestskej agende EÚ prebieha už dlhší čas. Už v oznámení z roku 1997 s názvom „Smerom k mestskej agende v Európskej únii“⁽¹⁾ Európska komisia poukázala na to, že je potrebné zvýšiť úsilie pri posilňovaní alebo obnove úlohy európskych miest na zabezpečenie sociálnej a kultúrnej integrácie ako zdrojov hospodárskej prosperity a udržateľného rozvoja a ako základov demokracie. Odvtedy sa stal rozvoj miest dôležitejšou súčasťou tvorby politiky EÚ, čo je vidieť najmä v rámci novej politiky súdržnosti.

Keďže však zložitost problémov miest stále narastá, ozýva sa stále väčší počet hlasov, ktoré podporujú myšlienku, aby mestá boli viac zaangažované do tvorby koncepcie a realizácie politik EÚ a aby sa politiky EÚ lepšie prispôbili realite miest, v ktorých sa budú vykonávať. To sa odráža v opätovných výzvach na vytvorenie mestskej agendy EÚ. V reakcii na tieto výzvy Európska komisia zorganizovala fórum CITIES⁽²⁾ s cieľom iniciovať diskusiu o potrebe mestskej agendy EÚ a následne, keď na fóre zaznela jasná požiadavka na vytvorenie agendy, prijala oznámenie⁽³⁾ o začatí verejných konzultácií o tom, aké by mali byť hlavné prvky mestskej agendy EÚ.

(1) „Smerom k mestskej agende v Európskej únii“, KOM(97) 197 v konečnom znení.
 (2) http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/urban2014/index_en.cfm
 (3) „Mestský rozmer politik EÚ – kľúčové prvky mestskej agendy EÚ“, KOM(2014) 490 v konečnom znení.

► SLOVINSKO
 Moderná ekologická
 obytná výstavba
 v Lubláne.

► ŠPANIELSKO
 Električka Trambaix
 v Barcelone prechádzajúca
 okolo veže Agbar.

Verejná konzultácia o hlavných prvkoch mestskej agendy EÚ

Verejná konzultácia o mestskej agende sa začala 18. júla 2014 a bola ukončená 26. septembra. Konzultácia vyvolala značný záujem a Komisia dostala celkovo viac než 220 odpovedí. Medzi účastníkmi boli súkromné osoby, verejné orgány, súkromné podniky, medzinárodné organizácie, organizácie občianskej spoločnosti a ďalšie typy organizácií.

Odpovedalo 15 členských štátov a hoci sa konzultácia oficiálne skončila, stále prichádzajú odpovede z niektorých členských štátov v dôsledku ich lehôt pri rozhodovacích procesoch.

▶ NEMECKO
Mestské záhradky na mieste bývalého letiska Tempelhof v Berlíne, ktoré sa v súčasnosti mení na mestský park.

Bolo vznesených šesť hlavných otázok:

- ▶ 1. Aké sú hlavné princípy mestskej agendy EÚ?
- ▶ 2. Mala by sa mestská agenda EÚ zamerať na obmedzený počet problémov miest alebo by mala poskytovať všeobecný rámec?
- ▶ 3. Je európsky model rozvoja miest vyjadrený v správe „Mestá zajtrajška“ dostatočným základom na začatie práce?
- ▶ 4. Ako môžu zainteresované strany z miest lepšie prispieť k tvorbe politiky a procesu jej vykonávania na úrovni EÚ?
- ▶ 5. Aké sú najlepšie spôsoby podpory vytvorenia silnejšej mestskej a územnej vedomostnej základne a výmeny skúseností?
- ▶ 6. Aké by mali byť úlohy na miestnej, regionálnej, vnútroštátnej a európskej úrovni?

Otázky boli ponechané vo všeobecnej rovine, aby aj noví účastníci diskusie mohli vyjadriť svoj názor, a to nielen o potrebe vytvorenia mestskej agendy. Odpovede sa v súčasnosti analyzujú a budú prezentované v súhrnnej správe koncom roka 2014.

Prvé výsledky konzultácie

Prvá analýza veľmi jasne ukazuje širokú zhodu v otázke potreby vytvorenia mestskej agendy EÚ.

Konzultácia ukázala, že je jednoznačne potrebný európsky prístup k otázke rozvoja miest vo viacerých oblastiach, napríklad aby:

- ▶ sa zlepšila koordinácia politík;
- ▶ sa vytvorilo silnejšie prepojenie s občanmi a zlepšil sa ich život;
- ▶ sa zlepšila implementácia odsúhlasených stratégií;
- ▶ sa riešili naliehavé problémy spoločnosti, ako je napríklad uhlíkovo neutrálne hospodárstvo.

Odkaz je jasný aj v tom, čo je potrebné a čo nie. Veľký počet účastníkov trvá na tom, aby sa dodržiavali pravidlá subsidiarity a aby sa zbytočne nezavádzali nové právne predpisy. Mestská agenda EÚ by mala umožniť mestám, aby plne prispievali k implementácii stratégie Európa 2020, nemala by však zaviesť pevný rámec, ktorý by mestám zväzoval ruky.

Vytvára sa jednoznačná podpora pre novú pracovnú metódu, ktorá zabezpečí väčšiu angažovanosť miest v procese politiky EÚ. Okrem toho sa mnohí zhodujú v tom, že je zároveň potrebné zamerať sa na priority osobitne sa týkajúce EÚ a jej miest, najmä na priority súvisiace so stratégiou Európa 2020.

Ďalší postup

Po uskutočnení fóra CITIES a po verejnej konzultácii sa ukázalo, že existuje jasná požiadavka na vytvorenie mestskej agendy, pričom sa od Komisie prirodzene očakáva, že predstaví svoju koncepciu o tom, ako by mala mestská agenda EÚ vyzeráť a ako konkrétne by mala fungovať.

Konzultácia rozhodne posunula diskusiu o mestskej agende EÚ dopredu, ale táto diskusia sa ešte neskončila. Komisia teraz bude pokračovať v dialógu s hlavnými zainteresovanými stranami o konkrétnejších otázkach na základe zistení konzultácie a potom v roku 2015 predloží návrh na začatie konania.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/urb_agenda/index_en.cfm

► POSÚDENIE ÚČINNOSTI POLITIKY SÚDRŽNOSTI

KOMISIA VYHLÁSILA SÚŤAŽ, KTORÁ MÁ IDENTIFIKOVAŤ NAJLEPŠIE HODNOTENIA A NÁVRHY HODNOTENÍ

Hodnotenia môžu slúžiť na dva ciele, a to na posúdenie účinnosti a vplyvu investícií EÚ a na vypracovanie zistení, ktoré môžu mať vplyv na budúcu politiku súdržnosti. Keďže nové európske štrukturálne a investičné fondy kladú väčší dôraz na orientáciu na výsledky v rámci operačných programov, Komisia zameriava svoje úsilie na identifikáciu dobrých príkladov postupov a metodológií hodnotenia.

V nasledujúcom roku sa síce očakáva mierne pozitívny rast európskych hospodárstiev, ale finančná kríza sa ešte neskončila a stále viac narastá potreba nových zdrojov financovania. Celkový rozpočet európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) na obdobie rokov 2014–2020 (ktorý zahŕňa päť fondov – Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Európsky námorný a rybársky fond) dosiahne 376 miliárd EUR. Ako nám pripomína komisárka pre regionálnu politiku **Corina Crețu**, „naše fondy sú jediné peniaze pripravené na stole pre zúfalo potrebné investičné úsilie v reálnej ekonomike“ a to je jedným z dôvodov, pre ktoré sa pozornosť médií stále viac upriamuje na to, ako sa využívajú finančné prostriedky z európskych štrukturálnych a investičných fondov.

Výsledky a efektívnosť

Ich pozornosť sa stále viac upriamuje aj na dôraz na účinky politiky súdržnosti a vyvoláva mnohé otázky: Čo sa dosiahlo vďaka investovaným zdrojom? Čo fungovalo? Čo nefungovalo a prečo? Aká bola relatívna účinnosť rôznych intervencií? Čo funguje v rôznych kontextoch?

Hoci to v programovom období rokov 2007–2013 nebolo povinné, členské štáty a regióny boli nabádané, aby v prípade potreby navrhovali a vykonávali vlastné hodnotenia;

HODNOTENIA 2007–2013

Do roku 2013 bolo predložených najmenej 830 hodnotení operácií EFRR a Kohézneho fondu v programovom období rokov 2007–2013.

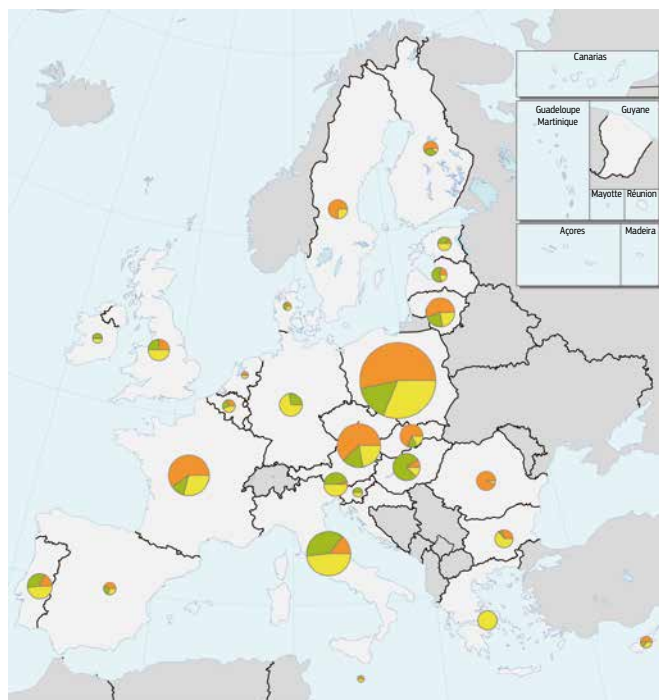
42% hodnotení sa zameriavalo na procesy a postupy, 36% na pokrok v implementácii a iba 22% sa zameriavalo na výsledky, aj keď zameranie správ sa v roku 2013 postupne menilo smerom k výsledkom.

Postupom času sa menili aj používané metódy. Stále väčší počet hodnotení využíva alternatívne techniky na stanovenie odhadovaného vplyvu politiky súdržnosti na výsledky (6% v roku 2013 v porovnaní s 3% v období rokov 2011–2012).

členské štáty tento prístup prijímali väčšinou pozitívne a v jednotlivých členských štátoch boli navrhnuté rôzne plány hodnotenia (pozri tabuľku).

Nariadenie týkajúce sa európskych štrukturálnych a investičných fondov v období rokov 2014–2020⁽¹⁾ predstavuje radikálnu zmenu, pokiaľ ide o zameranie sa na výsledky. Nariadenie o spoločných ustanoveniach zdôrazňuje ciele programu, logiku intervencií na dosiahnutie očakávaných výsledkov a hodnotenie účinnosti a vplyvu. Navyše od roku 2016 sa požaduje výročné predkladanie správ o výstupoch a výsledkoch od riadiacich orgánov a od Komisie vrátane zistení hodnotení v prípade, že sú dostupné.

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o EŠIF, známe ako nariadenie o spoločných ustanoveniach (NSÚ).

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

▶ ZAMERANIE HODNOTENÍ ŠTRUKTURÁLNYCH FONDŮ A KOHÉZNEHO FONDU PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2007–2013

LEGENDA:

- Proces
- Vplyv
- Monitorovanie

Zdroj: Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre regionálnu a mestskú politiku, Útvar DGA1.B.2

V tomto kontexte generálne riaditeľstvá Európskej komisie pre regionálnu a mestskú politiku a pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie v roku 2016 organizujú konferenciu pod názvom „Účinnosť politiky súdržnosti EÚ“. Toto podujatie má za cieľ dať dokopy medzinárodné publikum vrátane akademikov a odborníkov z univerzít, výskumných inštitútov, verejných orgánov, vládnych agentúr a súkromného sektora, aby diskutovali o tom, ako využiť získané poznatky pri tvorbe hodnotení a politik.

Prebiehajúca súťaž

V rámci príprav na konferenciu vyhlásili generálne riaditeľstvá aj súťaž o najlepšie hodnotenia politiky súdržnosti EÚ. Identifikujú sa tak hodnotenia v dvoch krokoch – najlepšie vykonané hodnotenia a najlepšie návrhy hodnotení –, ktoré

sú určené na posúdenie účinnosti operácií spolufinancovaných zo štrukturálnych fondov alebo z Kohézneho fondu najmä, ale nie výlučne v oblasti výskumu a vývoja, podpory podnikov, IKT, rozsiahlej infraštruktúry, zamestnanosti, zručností a sociálneho začleňovania alebo budovania inštitucionálnych kapacít.

Cieľom súťaže je pochopiť účinnosť operácií spolufinancovaných zo štrukturálnych fondov (EFRR a ESF) alebo z Kohézneho fondu s využitím aspoň jednej z nasledujúcich troch metód:

- ▶ *ex post* analýza nákladov a prínosov (CBA);
- ▶ hodnotenia založené na teórii;
- ▶ alternatívne hodnotenia.

Panel medzinárodných expertov bude posudzovať prihlásené príspevky na základe vhodnosti metodológie použitej pri hodnotení a tiež podľa potenciálneho významu zistení pre budúcu politiku súdržnosti.

Víťazi nezískajú finančnú odmenu, z každej skupiny však budú vybraté minimálne tri príspevky a ich autori budú pozvaní na spomínanú konferenciu o hodnoteniach v roku 2016.

Aké druhy investícií sľubujú väčší účinok než ostatné? Aké sú skryté faktory za určitých podmienok, ktoré by mohli významne ovplyvniť tvorbu pracovných miest? Toto môžu byť niektoré z otázok, ktorých zodpovedanie by mohlo prinesť skutočnú zmenu v budúcej politike súdržnosti EÚ.

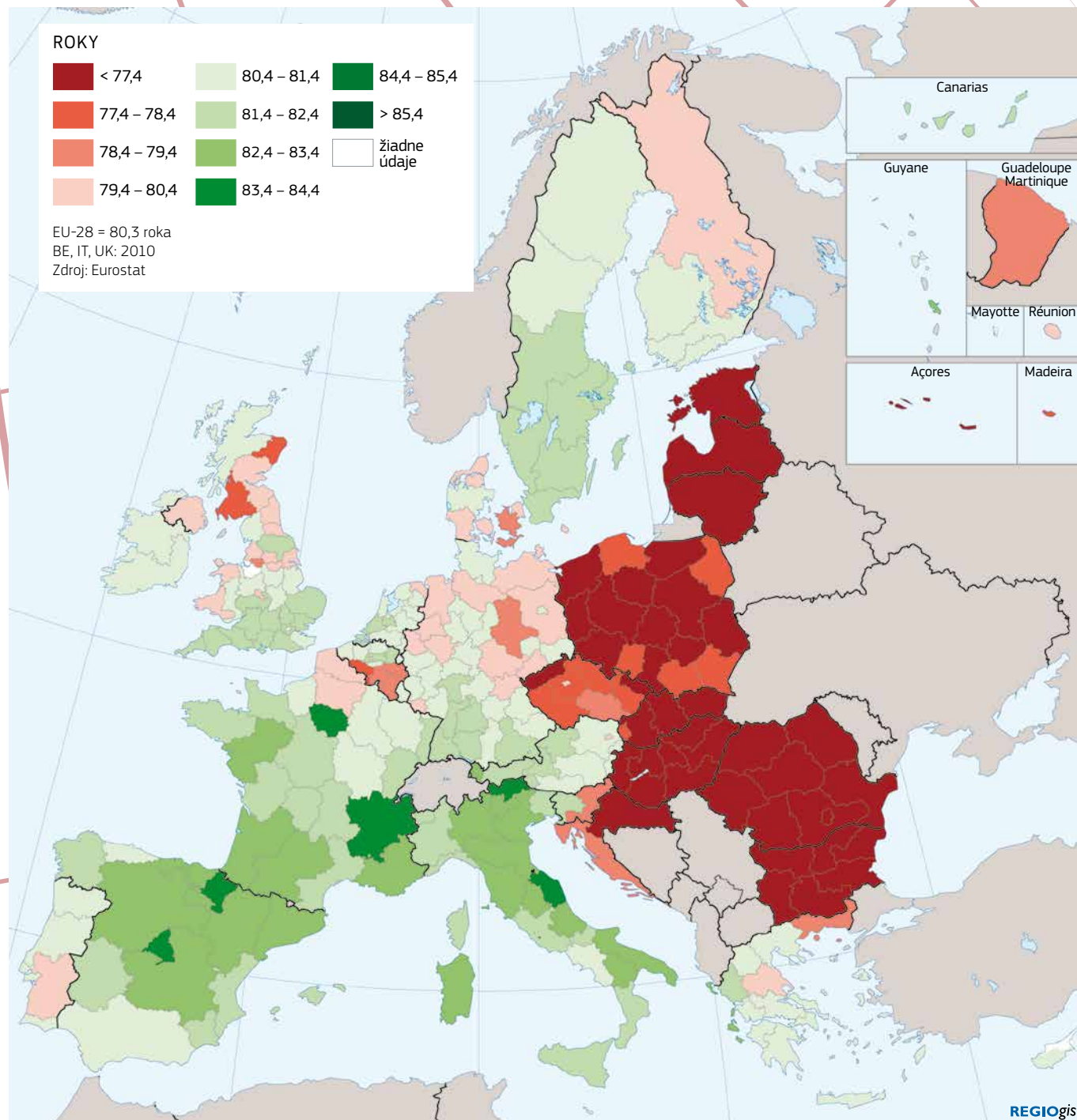
Univerzálne odpovede na tieto otázky však neexistujú. Namiesto toho existuje kumulatívny proces vzdelávania, ktorý čerpá poznatky z dlhoročnej usilovnej práce v teréne po celej Európe. Je potrebné urobiť ďalší krok na ceste k nájdeniu odpovedí na tieto a ďalšie otázky, a preto Komisia vyzýva všetkých hodnotiteľov a výskumníkov v tomto odbore, aby sa zúčastnili tejto súťaže.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ

Informácie o súťaži sú dostupné na internete a prihlášky je možné podať do 31. decembra 2015.
http://ec.europa.eu/regional_policy/impact/evaluation/index_en.cfm

Kontakt pre ďalšie informácie:
REGIO-EVAL-CONFERENCE@ec.europa.eu

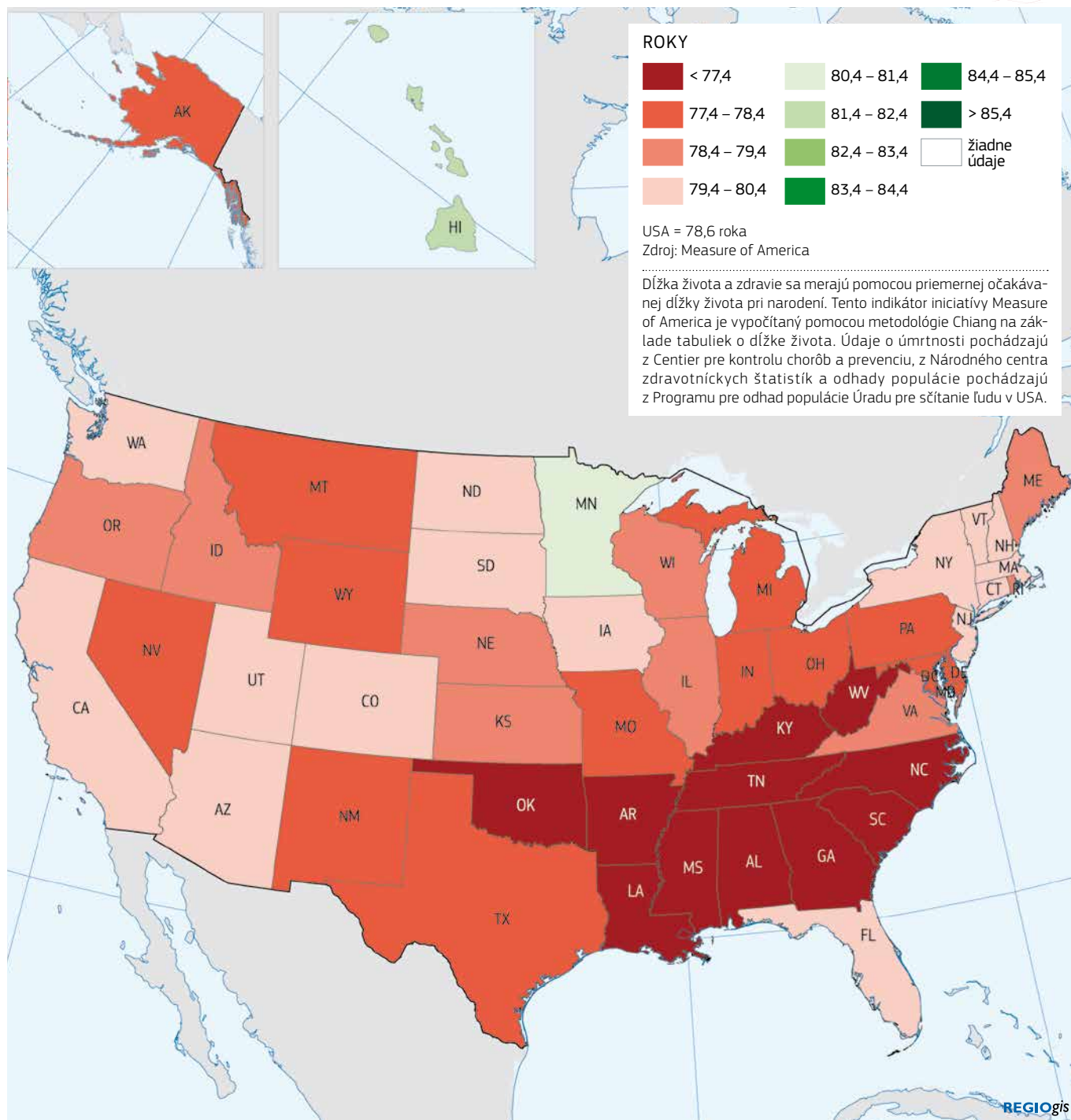
► PRIEMERNÁ OČAKÁVANÁ DĹŽKA ŽIVOTA V EÚ 2011

Priemerná dĺžka života je jedným z hlavných ukazovateľov blahobytu a v celosvetovom meradle dosahuje EÚ v tomto smere mimoriadne dobrý výsledok.

Medzi 50 krajinami na svete s najvyššou priemernou dĺžkou života v roku 2012 bolo 21 členských štátov EÚ. Z nich malo 18 vyššiu priemernú dĺžku života než Spojené štáty americké.

► PRIEMERNÁ OČAKÁVANÁ DĹŽKA ŽIVOTA V USA 2010

V USA sú Havaj a Minnesota jediné štáty s priemernou dĺžkou života vyššou, než je priemer EÚ. V mnohých štátoch na juhu je tento indikátor podobný ako v Poľsku alebo v Maďarsku. Na mape Európy je vidieť aj rozdiely medzi regiónmi EÚ. Priemerná očakávaná dĺžka života pri narodení

je nižšia ako 74 rokov v mnohých častiach Bulharska, ako aj v Lotyšsku a Litve, zatiaľ čo v rámci celej EÚ dosahuje viac ako 80 rokov v dvoch tretinách regiónov. V 17 regiónoch Španielska, Francúzska a Talianska je to 83 rokov a viac.

► TALIANSKÉ PREDSEDNÍCTVO RADY EÚ

VÝZVY PRI UPLATŇOVANÍ POLITIKY SÚDRŽNOSTI

V druhej polovici roka 2014 sa predsedníctva Rady Európskej únie ujalo Taliansko. Gilda Carbonová, vyslaná národná expertka Talianska, hovorí o svojich skúsenostiach a vysvetľuje hlavné výzvy a výsledky talianskeho predsedníctva v oblasti politiky súdržnosti.

- Keď sa 1. júla 2014 začal polrok talianskeho predsedníctva, bolo to v období intenzívnej činnosti Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre regionálnu a mestskú politiku. Prečo ste sa rozhodli prijať ponuku pracovať pre talianske predsedníctvo Rady EÚ?

Keďže som vyše päť rokov pracovala na GR pre regionálnu a mestskú politiku a videla som politiku súdržnosti z pohľadu Komisie, bola som presvedčená, že práca pre predsedníctvo Rady EÚ obohatí moje skúsenosti a znalosti v oblasti európskych inštitúcií a umožní mi vidieť politiku súdržnosti z iného uhla pohľadu. Preto som súhlasila a pripojila som sa k talianskemu tímu pre politiku súdržnosti v rámci talianskeho zastúpenia pri EÚ. Bola som presvedčená, že je to jedna z možností, ako môže talianska vláda využiť moje európske profesionálne skúsenosti.

- Akým spôsobom sa realizoval program talianskeho predsedníctva pre rast a tvorbu pracovných miest, pokiaľ ide o politiku súdržnosti?

Prvým bodom strategického programu s názvom „Európa, nový začiatok“ talianskeho predsedníctva Rady Európskej únie bola veta „Európa pre pracovné miesta: dosiahnutie hospodárskeho rastu.“ V rámci toho talianske predsedníctvo predložilo svoj program pre politiku súdržnosti.

Pokiaľ ide o regionálnu a územnú politiku, program talianskeho predsedníctva si stanovil nasledujúce ciele:

- Podporovať štruktúrovanú **politickú diskusiu v Rade EÚ** s cieľom venovať pozornosť tomu, aby sa zabezpečila zvýšená efektívnosť a zlepšili iniciatívy politiky súdržnosti zamerané na výsledky, ako aj podporiť úvahy o účinku posilnenia **prepojenia medzi štruktúrnymi politikami a hospodárskym riadením**.
- Zdôrazniť prínos, ktorý môže mať účinná politika súdržnosti pre **revíziu stratégie Európa 2020**.
- Pokračovať v politickej diskusii o **mestskej agende EÚ** a oznámiť program predsedníckej trojky týkajúci sa politiky súdržnosti a mestskej politiky, pričom do konca roku 2015 by sa mala vypracovať revízia stavu implementácie cieľa územnej súdržnosti Únie a lepšie prepojiť územná súdržnosť a mestská politika.
- Dohliadať na hodnotenia výsledkov za obdobie 2007–2013 a naštartovať nové programy na obdobie 2014–2020.
- Prispieť k rozvoju a konsolidácii implementácie **makroregionálnych stratégií**.

Program predsedníctva pre politiku súdržnosti bol plne realizovaný.

- Aké boli hlavné výzvy počas polroka talianskeho predsedníctva?

Schválenie záverov Rady týkajúcich sa šiestej správy Komisie o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti bolo určite veľkou výzvou. Šiesta správa je dôležitým dokumentom, ktorý uznal politiku súdržnosti za hlavnú investičnú politiku na úrovni EÚ na dosiahnutie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a za jednu z hlavných investičných politík na dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020; jej zmierňujúci vplyv na krízu; jej význam v rámci „kombinácie politík“ pre fiškálnu konsolidáciu, štruktúrne reformy a investície na podporu rastu financované v rámci politiky súdržnosti.

Názory členských štátov na politiku súdržnosti sú rôzne v závislosti od ich špecifických okolností a od významu a vplyvu politiky súdržnosti, ako aj v závislosti od ich názoru na posilnenie prepojenia medzi politikou súdržnosti

▶ Matteo Renzi, predseda vlády Talianska, predstavuje Európskemu parlamentu program talianskeho predsedníctva.

a hospodárskym riadením a tiež vzhľadom na neistotu spojenú s inštitucionálnym prechodným obdobím. Našou úlohou preto bolo identifikovať „spoločného menovateľa“, ktorý by predstavoval zmysluplný cieľ v súvislosti s budúcou prípravou opatrení na podporu tvorby pracovných miest a rastu.

▶ Čo bolo podľa vás hlavným výsledkom týchto šiestich mesiacov a čo podľa vás zostane po talianskom predsedníctve?

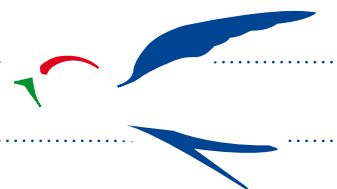
Hlavným výsledkom dosiahnutým počas talianskeho predsedníctva bolo to, že Rada EÚ odporučila, aby sa v Rade pre všeobecné záležitosti za účasti príslušných ministrov konali pravidelné diskusie o realizácii a výsledkoch dosiahnutých v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), čo by významným spôsobom prispelo k zabezpečeniu efektívneho uplatňovania politiky súdržnosti a jej orientácie na výsledky.

Bol to úspech pre celú komunitu politiky súdržnosti: o politike súdržnosti sa teraz môže pravidelne diskutovať na formálnom zasadnutí Rady. Konanie pravidelných a formálnych diskusií o politike súdržnosti na politickej úrovni zabezpečí nielen to, že príslušná časť rozpočtu EÚ sa bude míňať čo najefektívnejším spôsobom s cieľom podporiť rast a tvorbu pracovných miest, ale aj to, že sa bude brať do úvahy aj pohľad politiky súdržnosti, keď sa bude diskutovať o otázkach týkajúcich sa rastu a tvorby pracovných miest a využívania EŠIF.

Zasadnutie Rady pre všeobecné záležitosti, ktoré sa konalo 19. novembra 2014, bolo nielen príležitosťou na schválenie záverov k šiestej správe Komisie o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, ale aj na to, aby sa diskutovalo o príspevku politiky súdržnosti k revízii stratégie Európa 2020 v polovici obdobia, ako aj o aktuálnom stave v oblasti schvaľovania programov na obdobie 2014–2020.

Bolo by dobré, keby sa pokračovalo v uskutočňovaní pravidelných a formálnych diskusií o politike súdržnosti, berúc do úvahy okrem iného aj výročnú súhrnnú správu Komisie a strategickú správu Komisie v rokoch 2017 a 2019, ako aj ďalšie budúce otázky, ako je napríklad revízia stratégie Európa 2020, realizácia „Investičného plánu pre Európu“, ktorý Komisia schválila 26. novembra 2014, správa Komisie o výsledkoch rokovaní týkajúcich sa dohôd o partnerstve a programov na obdobie 2014–2020 atď.

Podľa môjho názoru bola diskusia v rámci zasadnutia Rady pre všeobecné záležitosti venovaná politike súdržnosti veľkou príležitosťou na opätovné potvrdenie politiky súdržnosti ako „samostatnej“ politiky EÚ, ktorá – vďaka svojim špecifickým črtám, ako sú štruktúra viacúrovňového riadenia a sektorový a územný integrovaný prístup – zohráva kľúčovú úlohu pri opätovnom naštartovaní rastu a tvorby pracovných miest v celej EÚ.

► PRVÁ HYBRIDNÁ VETERNÁ ELEKTRÁREŇ

Celkové náklady:
10 948 000 EUR
Príspevok EÚ:
6 082 000 EUR

Inovatívny generátor veternej energie v Nemecku premieňa nevyužitú energiu na vodík pre neskoršie použitie.

V regióne Uckermark vo východnom Nemecku bol vyvinutý inovatívny systém na výrobu energie z veternej energie, ktorý nadbytočnú elektrinu premieňa na vodík.

Za projektom stojí jeden z najväčších dodávateľov veternej energie v Európe, spoločnosť ENERTRAG AG sídliaca v Brandenbure, ktorá vyvinula novú hybridnú technológiu v partnerstve s Brandenburskou technickou univerzitou Cottbus-Senftenberg a spoločnosťami Deutsche Bahn AG, Vattenfall Europe a Total Germany.

Hybridný projekt ENERTRAG, ktorý bol v roku 2011 uvedený do prevádzky ako pilotný projekt, kombinuje veternú elektrárňu so zariadením na elektrolýzu vody, ktoré využíva prebytok elektriny na výrobu vodíka. V dňoch, keď je vysoký dopyt po energii, sa vodík konvertuje späť na elektrinu v kogeneračnej elektrárni, kde sa mieša s bioplynom na dosiahnutie ideálnej výstupnej úrovne.

Možnosť uskladnenia nevyužitej elektriny vo forme vodíka pomáha stabilizovať rozvodnú sieť elektrickej energie a predstavuje riešenie otázky vyrovňovania toku energie v rozvodnej sieti využívajúcej obnoviteľnú energiu.

Prebytočný vodíkový plyn sa môže tiež využívať ako palivo v autách na vodíkový pohon a môže sa dodávať do čerpacích staníc v Berlíne. Ako dodatočný bonus sa využíva odpadové teplo z procesu kogenerácie ako miestny zdroj vykurovania v blízkom meste Prenzlau.

Hybridná elektrárň je jednou z prvých tohto typu na svete a je ukážkou rozličných spôsobov, akými sa obnoviteľná energia vyrobená vo veterných elektrárňach dá využívať alebo uskladňovať.

Tento projekt, ktorý bol spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, ukazuje, ako sa dajú vyriešiť niektoré z najnaliehavejších problémov v oblasti obnoviteľných energií. Prebytok elektriny z veterných generátorov sa môže uskladniť na mieste vo forme vodíka a použiť na vyrovnávanie fluktuácií v rozvodnej sieti, ktoré sú zapríčinené rozdielmi v dodávke solárnej a veternej energie. Takýmto spôsobom môže byť obnoviteľná energia 100% flexibilná a môže sa využívať tam, kde je to potrebné, a vtedy, keď je to potrebné.

Vďaka posilneniu využívania obnoviteľných zdrojov energie, ako je napríklad veterná energia, tento projekt významne prispieva k dosiahnutiu cieľa EÚ týkajúceho sa zvýšenia podielu obnoviteľných zdrojov energie do roku 2020 na 20%.

„Hybridná elektrárň ENERTRAG je priekopníkom v systémovej integrácii zdrojov obnoviteľnej energie. Vodík je najlepším spôsobom, ako integrovať obnoviteľné zdroje do mobility a vykurovania,“ konštatoval riaditeľ spoločnosti ENERTRAG Jörg Müller.

► VIAC INFORMÁCIÍ

<https://www.enertrag.com/en/project-development/hybrid-power-plant.html>

Viac informácií o EFRR v Brandenbure môžete získať na webovej stránke riadiaceho orgánu: www.efre.brandenburg.de

▶ EURÓPSKA ÚZEMNÁ SPOLUPRÁCA

▶ PROJEKT ŽIEN PODNIKATELIEK PODPORUJE EXPORT A PODNIKATEĽSKÉ ZRUČNOSTI

Celkové náklady:
1 783 000 EUR
Príspevok EÚ:
891 000 EUR

Viac než 200 britských a francúzskych podnikateliek sa zapojilo do inovatívnej podnikateľskej siete spájajúcej obe strany Lamanškého prielivu, ktorá podporuje podnikateľské zručnosti, export a osvedčené postupy.

Projekt B.NEW – the Business Network for Enterprising Women (Podnikateľská sieť pre ženy podnikateľky) – bol vytvorený v roku 2009 s cieľom dať dokopy ženský podnikateľský talent v Bretónsku (FR), Cornwalle a Hampshire (UK). Jeho cieľom bolo vytvoriť sieť na oboch stranách Lamanškého prielivu na podporu vzniku podnikov riadených ženami a uľahčiť ich medzinárodný rozvoj. Od jej vzniku sa do online siete B.NEW zapojilo viac než 200 britských a francúzskych žien podnikateliek.

Tieto podnikateľky podnikajú v rozličných odvetviach od módy a obchodného poradenstva až po cestovný ruch, remeselnú výrobu, dizajn a filmovú produkciu.

Jedným z hlavných cieľov tejto organizácie je pomôcť ženám naštartovať a rozvíjať podnik, pričom táto sieť môže pomôcť začínajúcim podnikateľkám kontaktovať sa so skúsenými obchodníčkami na oboch stranách Lamanškého prielivu. Táto sieť tiež otvára dvere rozvoju exportu v oblasti Lamanškého prielivu vďaka využívaniu svojej siete kontaktov.

Sieť B.NEW má za cieľ sprostredkovať výmenu osvedčených postupov týkajúcich sa podnikania žien v Anglicku a v Bretónsku a rozvíjať medzikultúrne vzťahy a obchod medzi ženami podnikateľkami v oboch krajinách. V rámci siete vznikla databáza podnikov zapojených do projektu B.NEW. To podporuje internacionalizáciu podnikov a tiež to pomáha ženám podnikateľkám získať prístup k európskemu a vnútroštátnemu financovaniu. Na webovej stránke siete sa nachádza fórum, ktoré umožňuje členkám podeliť sa o svoje skúsenosti a osvedčené postupy a zároveň získať nové kontakty.

Projekt B.NEW podporuje výučbu jazykov a poskytovanie znalostí o vytváraní podnikov a vývoji IT. Na aktivitách v rámci siete, ako sú napríklad semináre, vzdelávacie kurzy a príležitosti na vytváranie sietí, sa zúčastnilo približne 400 podnikov. Vyše 60 žien sa zúčastnilo jazykových kurzov a vzdelávacích školení v oblasti IKT.

Pochopenie dynamiky podnikania žien je takisto dôležitou úlohou projektu B.NEW. V tomto smere sa urobili kroky, keď sa uskutočnil porovnávací výskum o situácii žien podnikateliek v rozličných oblastiach. Jeho súčasťou boli rokovania za okrúhlym stolom a rozhovory s cieľom identifikovať prekážky, s ktorými sa stretávajú ženy podnikateľky, a možné postupy, ako tieto problémy riešiť. V rámci projektu sa vypracujú odporúčania pre politických činiteľov ako vo Francúzsku, tak aj v Anglicku, ktoré by mali pomôcť pri podpore podnikania žien.

Projekt bol financovaný z EFRR v rámci programu cezhraničnej spolupráce Francúzsko (Lamanšký prieliv) – Anglicko INTERREG IV A s hlavným cieľom vytvoriť nové podniky a pracovné miesta a zlepšiť prístup žien na oboch stranách Lamanškého prielivu ku kvalifikovaným pracovným miestam.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ
<http://www.bnew-project.eu/>

PROGRAM

19. JANUÁRA 2015

_Brusel (BE)

Finančné nástroje
na podporu EŠIF

4.–6. FEBRUÁRA 2015

_Riga (LV)

Druhá konferencia EÚ
o politike súdržnosti

5. MARCA 2015

_Brusel (BE)

Ako môžu regionálni
a miestni partneri
spolupracovať na
dosiahnutí cieľov
stratégie Európa 2020

Podrobnejšie informácie o týchto podujatiach nájdete
v časti Program na webovej stránke Inforegio:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_sk.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_sk.cfm)

ZOSTAŇTE PRIPOJENÍ

 www.ec.europa.eu/inforegio

 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Platforma na spoluprácu GR REGIO

 www.flickr.com/euregional

 Prihláste sa na odber nášho zoznamu na rozosielanie REGIOFLASH
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

Úrad pre publikácie

Európska komisia,
Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku
Komunikácia – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brussels
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sk.cfm

